Akbaba

Belediye borcunu ödemezse, Etibank İstanbulun elektriğini kesecek. — Gazeteler —

Kaplumbağa — Lâle devri eğlenceleri de tam zamanında başladı!

tasarruflarınızın hedefi
Ziraat Bankası
olacaktır.

Çünkü

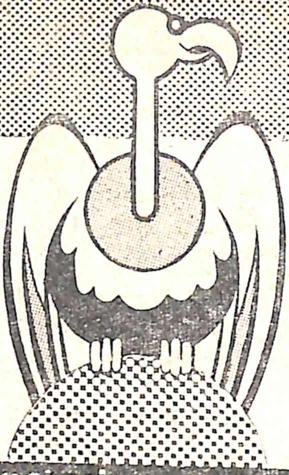
Ziraat Bankasında
açtıracağınız tasarruf hesabı
size huzur verecek
istikbalinizi sağlıyacaktır.

A. Ayhan

T. C. ZİRAAT BANKASI

Basın - 5715 - 62

Akbaba

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI : Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ : Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ : Aziz Nesin, Adnan Veli, Nimet Arzık, Necdet Rüştü Efe, Vâ - Nû, Selâmi Yurdatap, İlhan Selçuk, Rıfat Ilgaz, Baha Oral, Adnan Tahir, Hüseyin Korkmazgil, Kenan Akıncı, Yaşar Özen, Semiramis Aydınlık.

KARİKATÜR AİLESİ : Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Suat Yalaz, Nehar Tüblek, Semih Balcıoğlu, Cafer Zorlu, Şadi Dinççağ, Bülent Şeren, Mehmet Polat, Yaşar Tonguç, Zeki Beyner, Burhan Solukçu.

Yazı işlerini fiilen idare eden : Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer : Ercan Matbaası

Kapak baskısı : Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ : Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10 Daire : 3.

Telefon : 22 18 11

İLÂN FİATI : Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Cilt : 2 — Sayı : 39

26 Nisan 1962

YIL : 40

Bu gazete Basın ahlâk Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

İstanbulu al, gülzar yap!

YAZIMIN başlığı bir mısradır: Altı yüz altmış yıl önce söylenmiş bir mısra!...

Osmanlı padişahlarının çoğu gibi, Sultan Osman da şairmiş. Bugünün duru türkçesiyle söylenmiş şu dörtlüğü, edebiyat tarihlerimizde onun imzasiyle okuruz:

Osman! Ertuğrul oğlusun,
Oğuz Karahan neslisin,
Hakkın bir kemter kulusun,
İstanbul'u al, gülzar yap!

Onun bu dileği, kendisinden sonra tahta çıkacaklara bir vasiyetti. Fatih, Osmanlı Devletinin kuruluşundan 154 yıl sonra, İstanbul'u almış, büyük ceddinin dileğini yerine getirmiştir. Ama, Sultan Osman'ın ikinci dileğini yerine getirmeğe, Fatihten sonra geçen beşyüz dokuz yıl bile yetmedi: İstanbul'u «gülzar» yapamadık!

Biz, haksız övüntülerle kendi kendimize yalan söylemekten vazgeçmeliyiz: Kılıcı, bir çağ açıp bir çağ kapayan Fatih'in çocukları olamadık! Benim gezdiğim, gördüğüm, imrendiğim yabancı memleketler içinde İstanbul kadar güzeli ve İstanbul kadar çirkini yoktur.

İki çeşme ile üç camii çıkarınız, güzelliklerin hepsi Tanrınındır, çirkinliklerin hepsi bizim!

İstanbul, bugünkü belediye geliri, bugünkü vilâyet bütçesi, bugünkü devlet yardımiyle kalkınamaz. Ama asıl korkuncu, bugünkü anlayışsız kafa ile, bugünkü ürkek tutumla kalkınamıyacaktır da!

Bütün dikkatini, koalisyon dengesini aksatmamaya vermiş İsmet Paşa'nın muhterem yaşından daha fazlası beklenir mi?.. Benim merhametli insafım bu soruya evet diyemez!

Ama İstanbul'u, kendi lâğım suları içinde, kendi çöp yığınları altında boğulmaktan kurtarmak, hızla silkindirip ayağa kaldırmak, kolay olmasa bile güç de değildir.

Size, keselerimizin hissetmiyeceği birkaç gelir kaynağı sayayım mı?...

Evlerimizdeki boyunları beşibirlikli okuyup yazması yok, Cideli hizmetçileri bile saran «Spor-Toto» ilk akla gelendir: Bir kolon iki lira değil mi?.. E, insaf edin, iki lira olacağına iki buçuk lira olsa ve bu yarım lira ek İstanbul'un kalkınmasına verilse, mâsum kumarbazlarımız mı batar, ailelerimiz mi yıkılır, zenginlerimiz mi iflâs eder? Hiç bir şey olmaz... Ama, yanılmıyorsam, ucuz servet meraklısı keselerden çıkacak bu ellişer kuruş, İstanbul'a yılda yirmi milyon lira kazandırır. Eğer başlangıçta yapsaydık, on iki yıldır kemikleri çürüyen operamız şimdi bitmişti!

Türkiye'de kaç radyo var?.. Sanırım, kaçak dışı bir milyonun üstünde... Yıllık on lira vergi, yirmi olursa evler yıkılmaz, ocaklar sönmez, meyhaneler kapanmaz... Ama, bu küçücük bağışla İstanbul en az on milyon lira kazanır. Bu gelir karşılığı bir borçlanma ile sömürge çarşılarına dönen büyük meydanlarımızın güzelleştirilmesine başlanamaz mı?..

Her yerde, her türlü kumar oynanıyor: Poker de, bakara da, Kolon da, Bezik de.... Gizliliğin tek zararı var: Devletin faydalanamaması!

Hem Turizm Bankası, hem Turizm Bakanlığı kurulduktan sonra, İstanbul, bu cömert kaynağa avuç açacağına, bir kaba sofu tersliğiyle hâlâ yumruk sıkamaz!

Yapılmıyacak şey yoktur: Yazın, büyük kayık yarışları, yüzme yarışları, ünlü takımlar arasında maçlar, güreş karşılaşmaları, hattâ güzellik müsabakaları....

Hele Dolmabahçe Sarayında, zengin Ermeni Türklerini, Rum Türklerini, Yahudi Türklerini de davetlileri arasında toplıyacak bir İstanbul balosu, sayın Devlet ve Hükûmet Başkanlarının da himayelerinde olursa, İstanbul'un mahzun yüzünü az mı güldürür?..

İstanbul için bütün yurdu yardıma çağırmalıyız. Şüphe yok, her ili miz Türk vatanının eşit bir parçasıdır. Ama İstanbul, bütün illerimizin ortak vatanı değil mi? Karadenizli, zayıf kızını İstanbul hastahanesine gönderir. Doğulu, yetişkin oğlunu İstanbul Üniversitesine yazdırır. Güneyli yılın altı ayını İstanbul yazlıklarında geçirir. Hovarda Anadolu zengini İstanbul'da sefa sürer. Yoksul köy delikanlısı İstanbul'da ekmek arar!

Havagazımızın soluğu bu kalabalık yüzünden yetersiz. Terkos musluklarımız bunca insanın susuzluğuna yetmiyor. Troleybüslerimiz, dolmuşlarımız, yaya kaldırımlarımız bunun için tıklım tıklım. Sinema biletlerini, maç biletlerini karaborsaya düşüren bu vatandaş akınıdır.

Eğer havagazı tesislerini yenilemek zorunda isek, eğer Terkos şebekesini genişletmek zorunda isek, eğer yeni taşıtlar almak, yeni caddeler, yeni meydanlar açmak zorunda isek, eğer yeni sinemaların, yeni stadyomların, yeni okulların, yeni hastahanelerin temellerini atmak zorunda isek, trenlerin, gemilerin, otomobillerin, bütün yurt içinden taşıdığı bu yeni hemşehrilerimiz içindir.

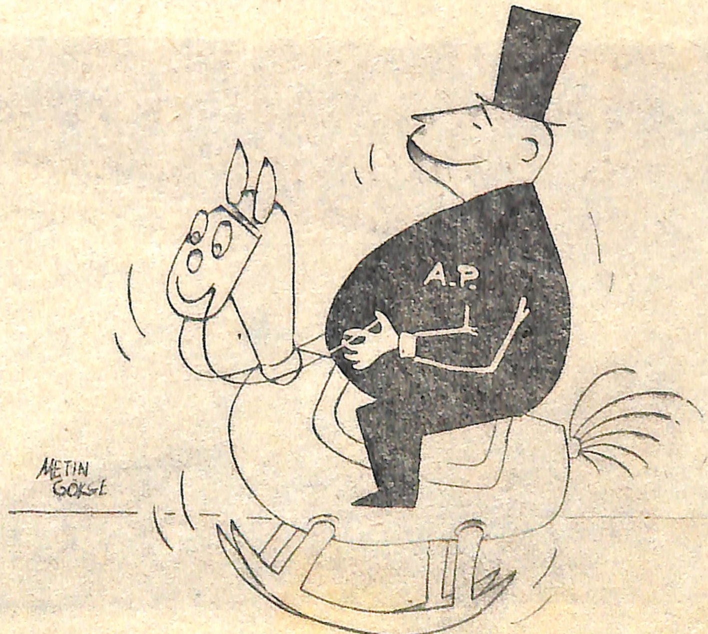
Başkent'in bile gözü ve gönlü İstanbul'da oldukça, onu, altmışı aşan illerimizden biri sayamayız.... Her vilâyet, İçişleri Bakanlığının hazırlıyacağı bir kanunla, kendi bütçesinden İstanbul'a yardım etmelidir.

Anladık: Birimiz, hepimiz için... Ama hepimiz de birimiz için değil mi?..

Sultan Osman 663 yıl önce: «İstanbulu al, gülzar yap» demiş... «İstanbul'u al, çöplük yap» dememiş!

Yusuf Ziya ORTAÇ

A. P. ihraç ettiği müfritleri geri aldı. (Gazeteler)

Bir ileri, bir geri!...

Kuduz

Sümer Sümer

SABAH yataktan kalktım. Yüzümü yıkamak için lâvabonun önünde avucumu açmış, cimri musluktan su dileniyorum. Uzun müddet beklediğim halde ellerim bir türlü ıslanmadı. Öfkemden boruyu yumruklamağa başladım. Az sonra karım kapıdan göründüverdi. Meğer aralıktan beni seyredermiş. Telâşlı telâşlı:

— Bugünkü gazeteleri okudun mu?.. dedi.

Ben zaten sinirlenmişim. Bağıracak adam arıyorum:

— Gazeteleri de!.. Seni de!..

Diye bir başladım. Neyle bitirdiğimi hatırlamıyorum.. Baktım kadıncağızda bir ürkeklik, bir korkaklık... Doğrusunu isterseniz onlara pek yüz vermeye gelmiyor. Böyle her fırsatta paylamak gerek... Yalnız şuna şaşırdım: Biz üç senedir evliyiz. Bu benim ilk çıkışmam değil. Peki nasıl oluyor da bir dalga gibi kabaran öfkemin önünde karım her zamanki gibi kayalaşmıyordu?..

Biraz sonra gömleğimi giyiyordum. Kapıdan başını uzattı. Oldukça ürkek ve yavaş:

— Kocacığım, bir şey soracağım.. Ama doğru cevap ver: Seni hiç köpek ısırdı mı? dedi.

Artık bende bağıracak hal kalmamıştı. Ama yine aynı sertlikle homurdandım:

— Ne köpeği?..

Önüme sabah gazetesini koydu. Gösterdiği yeri okuyorum: «Birkaç gündenberi bilmem kaç kişiyi ısıran bir kuduz köpek» ten bahsediyor..

Karım yalvaran bir sesle:

— Yoksa köpek seni de mi ısırdı?.. dedi. Yalvarırım öyle birşey olduysa hemen git, teslim ol! Bak, bu sabah da bağırdın çağırdın.. Allah korusun, belki bu bir kuduz başlangıcıdır...

Benden öyle korkuyordu ki, kımıldasam kaçacaktı.. Yeminler ettim, para etmedi. Sabrım tükenmişti. Zaten musluğa da kızmıştım:

— Yahu kuduz değilim ben.. Kuduz değiliiim!.. diye bağırdım. Keşke bağırmaz olaydım.

— Yetişin! Kocam kuduruuuu!.. diye sokak kapısına bir koşuşu var, görmeyin.

Hemen yakaladım. Nasıl yakalamayım ki? Bütün mahalleye rezil olacağım. Artık onu inandırmak için yalvarıyorum. Neden sonra akılma geldi. Üstümdekileri çıkarıp âdem baba kılığına döndüm de, karım vücudumda bir ısırığa rastlamayınca bana inandı.

Kuduran köpeğin korkusu evde huzur bırakmamıştı. Sonradan anladık: Meğer korkan yalnız biz değilmişiz.. Haberi okuyan okumayana söylemiş, halk dehşete kapılmıştı. Her yerde bu konuşuluyor. Ben bile artık çarşıda pazarda rahat dolaşamıyorum. Sanki kuduz köpek hemen karşıma çıkıp beni: «hart!..» diye ısıracak... Yakalandığını bir duysam, bayram yapacağım.

Köpeğin ısırdığı insan sayısı belediyece kâfi görülmüş olacak ki, bu iş için İstanbul'un her yerinde kuduzu aramak üzere birkaç memur görevlendirilmiş. Hayvan da duru mu sezmiş gibi hep memur olmayan yerdeki insanları ısırıyor...

Bir gün kafam kuduz konulariyle dolu, ayakta kâbus görüyorum Bir de baktım, kalabalık cadde bir anda karışıverdi. Herkes:

— Kuduz köpek!.. Kaçın!.. Kuduz köpek!..

Diye bağrışıp sağa sola koşuşuyor. Hemen kendimi bir apartmanın açık kapısından içeri attım. Boşalıveren meydanı merakla seyrediyorum: Herkes kaçmıştı... İlerde, yolun ortasında, kaçamıyan bir tek canlı kalmıştı: Uzun tüylü, sarkık kulaklı, siyah, irice bir köpek. Canavar hayvan korkunç bakışlarını oturduğu yerden etrafa salıyordu. Hemen telefonlar ve iki saat gibi çok kısa bir zamanda itlâf ekipleri harekete geçti. Az sonra köpeğin etrafını çevirdiler.. Herkes durumu, benim gibi gizlendikleri köşelerden kapı aralıklarından seyrediyordu. Sonra silâhlanmış memurların arkasına cesaretle birikmeğe başladılar. En arkaya da ben geçtim.

Kuduz köpek ağzını ve gözlerini açmış etrafa dehşetle bakıyordu. Yerinden kalktığı yoktu ama ansızın saldıracak bir hali vardı. Kalabalık arasında kuduzdan anlıyan birkaç kişi, kuduran bütün hayvanların tıpatıp böyle olduğunu, misallerle, bilgiç bilgiç söylediler. Bütün gözler köpeğe çevrilmişti. Kimisi:

— Hoşt!.. Hoşt!..

Diye bağırdı. Bazıları:

— Gel kuçu kuçu.. gel, gel!.. dedi.

Bir kaç kişi de taş attı ama hiç biri hayvanı yerinden kaldıramadı.

Görevli memurlar silâh elde hazır bekliyorlar. Başarılı bir atış yapmak için kuzudu önce ayağa kaldırmak gerek. Köpek de işi anlamış gibi olduğu yere mıhlanmış, bir türlü kalkmıyor!

Biraz sonra memurlar kovboylar gibi nişan alarak atışa başladılar Kurşunlar vınlıya vınlıya geçti. Ama hepsi karavana. Bir türlü isabet olmadı. Hayvanı ayağa kaldırmadan vuramıyacaktılar.

Bekleşenlerin sabrının tükendiği bir anda ortalık karışıverdi. Seyircilerden biri boş meydana fırlayarak:

— Ben onu şimdi ayağa kaldırırım!.. diye bağırdı.

Hemen ateşi kestiler. Hepimizin soluğu durmuştu. Adam, yalpalıya yalpalıya köpeğe yaklaşıyordu. Memurlar:

— Beyefendi, vazgeç!.. Geri dönün!..

Diye bağırıştılar. Beş altı kişi:

— Isıracak!.. Köpek parçalıyacak onu!.. dediler.

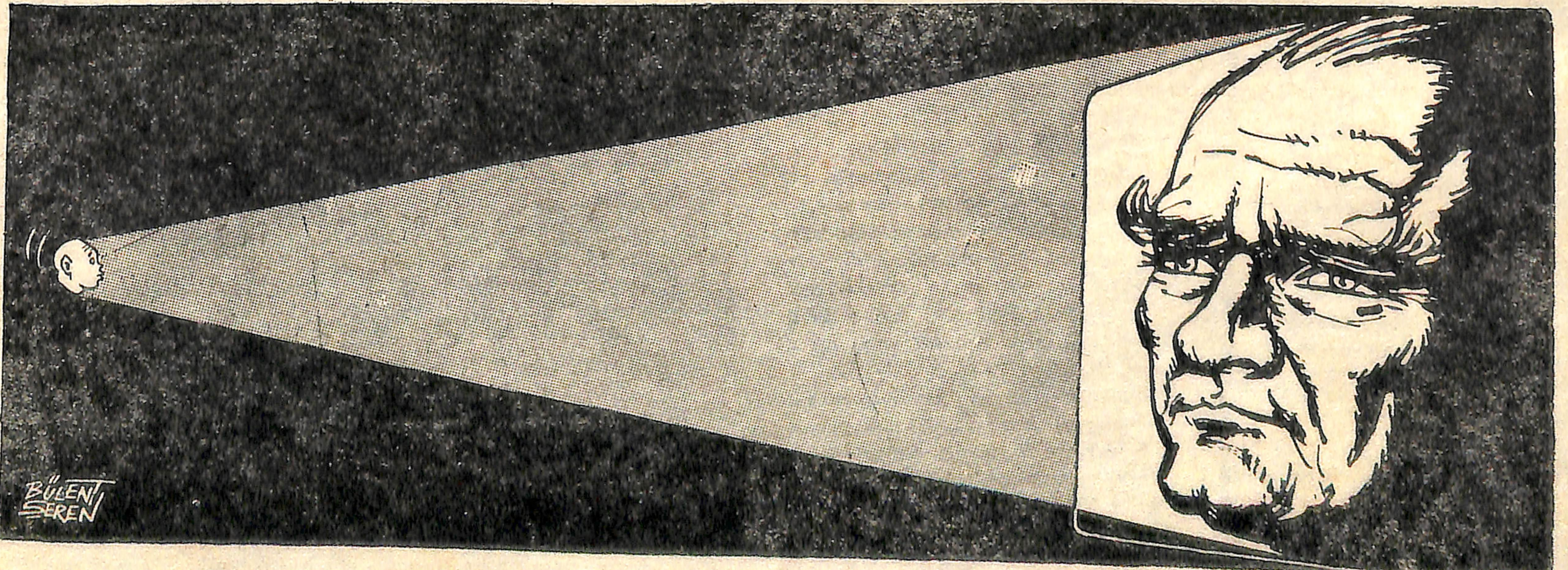
Ama artık önüne geçilemezdi. Adam köpeğin yanına kadar hızla geldi. Ve elini uzatarak onu yakaladı. İşte o zaman, yüzlerce, belki de binlerce kişinin hayretten donan bakışları karşısında korkunç, akıllara sığmaz ısırma olayı meydana geliverdi...

Böyle bir ısırmayı kimse beklemiyordu! Daha doğrusu bir ısırış beklendi, beklendi ama, hiç kimse adamın köpeği ısıracağını aklına getirmemişti!

Evet, köpek adamı değil, adam köpeği ısırdı. Kendilerine gelen beş altı memur hemen koşup adamı kıskıvrak yakaladılar. O zaman köpeğin ayaklarının ezik olduğunu hayretle farkettiler...

Gazetelerin çoğu yazdı: İki gün sonra doktorların verdiği raporda, yakalanan adamın, belediyenin ihmali karşısında öfkeden kudurduğu, köpeğinse sadece ayakları üstünden tekerlek geçmiş bir sakat olduğu anlaşıldı...

Atatürk filmini Yul Brynner çevirecek. (Gazeteler)

Yul Brynner — İşte şimdi beyazperdenin ölmez adamı oldum!

Sivrisineklere karşı tedbir alınıyor. (Gazeteler)

Tedbir faslı!...

Kış gider, bahar gelir... Bahar gider, yaz gelir,
Çıkar sivrisinekler, yine ince saz gelir!

Politika dünyası bir panayır çadırı:
Bir hokkabaz gider, bir başka hokkabaz gelir!

İster Mekke'ye gönder, ister Amerika'ya,
Sakallı giden yobaz, sakalsız yobaz gelir!

Bekârlığın tadına doymuyor Kasım Gülek:
Her gece sofrasına, şeftali, kiraz gelir!

Kırk göbek sayamazsan eğer Nihâl Atsız'a,
Aklına ya kürt gelir, ya çerkes, ya lâz gelir!

Beş kere beş yirmi beş dense Falih Rıfkı'ya,
Sesi öfkeyle gürler, hemen itiraz gelir!

Radyomuzda Şopin'in, Mozart'ın arkasından
Udlarla, kanunlarla Kürdîli Hicaz gelir!

Bir zengin kümesinden bir sıska tavuk gitse,
Yerine fıstık gibi iki besli kaz gelir!

Ulu Tanrım! çoğalsın Vehbi'lerin sayısı:
Milyonlarca koyuna bir tane Koç az gelir!

Y. Z. O.

Ha gayret

Sirkeci gümrüğünde bunca yıllık hamallar toplanmış, bir ağızdan «Bismillâh» çekerek, çelik yığını koca bir makineyi kaldırmıya çalışıyorlardı. Yarım saattir, yüzler mosmor, boyun damarları şişmiş, kan ter içindeydiler... Ama, olduğu yere tarih öncesi bir dev iskeleti gibi çökmüş makine, yerinden kalkmıyordu.

Onların bu başarısızlığını gülümseyerek seyreden, ellisini çoktan aşmış, daracık omuzlu, incecik bilekli, çelimsiz bir ihtiyar:

— Hele bir yol verin, diye yürüdü, bir de ben deneyim!

İri yapılı gümrük hamalları, yorgunluklarını dağıtan kof kahkahalarla gülüştüler:

— Ule sen mi galdıracaksın bunu cırt pehlivan?..

Ama cırt pehlivan, o kupkuru elleriyle dev makineyi tuttuğu gibi, yerinden kaldırmaz mı!

Gümrük hamallarının ağızları birer karış açık kalmıştı. İçlerinden en kalıplısı yürüdü:

— Ver elini öpeyim buba... Gusurumuzu af it!

Arkadan biri daha, biri daha, hepsi sıra ile ihtiyarın elini öptüler.

Saygı töreni bitince, ilk el öpen sordu:

— Nereiisin buba?.. Siirtli mi?..

— Yok...

— Urfalı mı?..

— Yok...

— Vanlı mı?..

— Yok...

— Ya nirelisin?.. Başka yer galmadı ki?..

Dört beş delikanlının kımıldatamadığı makineyi tek başına yerinden kaldıran ihtiyar, gurur ile göğsünü gererek:

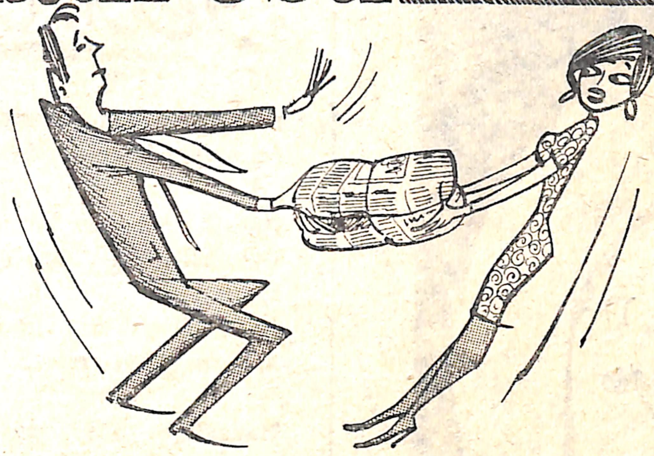
— Mehmet Can'ın kaldırıldığı ilçedenim oğul, dedi. Kadirliliyim, Kadirli'li!..

YAZISIZ

Bekçi kadrosu

RIFAT ILGAZ

ASKERLİĞİNİ bitiren adamın ilk işi ne olur? Tabii iş aramak! Bu da iştir memleketimizde. Bunun da bilgisi, inceliği, ustalığı vardır. Her babayiğit öyle oturduğu yerden kolay kolay iş bulamaz.

Ben, lise son sınıftan ayrılmıştım. bir kız yüzünden. Evlenelim de, evlenelim, diye tutturmuştu. Okulumdan, dersimden etmişti beni. Askere gitmiş de sanki kurtulabilmiş miydim elinden! Tezkereyi cebime koı komaz yapıştı yakama: «Tamam!» dedi, artık evlenebiliriz.

Nasıl evleneceksin! Eve sokaktan bir kediyi tutsam götürsem, iki gün sonra ölür açlıktan. Bu yaşa geldik, hâlâ bizim kocakarının eline bakıyoruz.

Sıvadım kolları, başladım iş aramağa ister istemez. Önce yakınlara baş vurdum. Sonra yakınların yakınlarına. Bizim nişanlıya da iş beğendirmek çok zor. Sanki işe ben değil de o gidecekmiş gibi, kılı kırk yarıyor.. En azdan bir müdür karısı, hadi bilemedin bir şef karısı olmak hevesinde. Oysa ben dosya memurluğuna çoktan fitim, iş nerde? Kapıcılık bile tavsiye ile veriliyor.

Tam iki ay sonra amcamın oğlu, bir arkadaşının aracılığiyle bir iş bulmuş, geldi müjdeye. Nişanlımın adına ilk soruyu yapıştırdım:

«Nerede, nasıl bir iş?»

«Üniversitede!»

«Hangisinde?»

«Teknik Üniversitede!»

Bu Üniversite lâfı sevindirmişti beni. Tabii nişanlımın adına.

«Aylık kaç lira?»

Diye sormadım artık. Elbet beş, on kuruş vereceklerdi, aç bırakacak değillerdi ya.Bence işin etiketi daha önemliydi. Korka korka:

«Ne gibi bir iş?» diye sordum.

«Oturup muhasebede çalışacaksın, o kadar?»

«Güzel!» dedim, «Bir adı yok mu canım?»

«Bir adı mı, var tabii?»

«Muhasebecilik mi?»

«Hayır!»

Kayıt memurluğu mu?»

«Memurluk denebilir ama... memurluk değil...»

«Kâtiplik mi?»

«O da değil!»

«Hesap uzmanı mıyım, neyim muhasebede?»

«Sadece bordorolara yardım edeceksin. Aylık alan profesörlere imzalatacaksın bordroları....»

«Yamak... Muhasebeci yamağı!»

«Canım, brak adını işin?»

«Bana önce o lâzım? Şey için...»

«Sen memur kadrosunda, kâtip kadrosunda görünmiyeceksin de...»

«Ne kadrosunda görüneceğim?»

«Bekçi kadrosunda!»

«Bana bu işi mi münasip gördün!.» diye yürüdüm, «Çok... Çok teessüf...»

«Canım sen kadroya ne bakıyorsun?» diye kesti önümü.

«Neden bakmıyayım? Aylık alırken bekçi Hüsamettin demiyecekler mi adımın karşısına!»

«Şimdilik bekçi kadrosunda görünürsün... Sonra kadro değiştikçe.. ressam... elektrikçi kadrolarına geçersin!»

«Yok... yok teşekkür ederim. Yapamam ben bu işi. Ne derler sonra bana? Bekçi Hüsamettin bey.... Ben aldırmam ama... Yakında evleneceğim... Karım ne der sonra!»

Ağzımdan girdi, burnumdan çıktı beni razı etti bu işe. Elimden tuttu, ertesi gün de götürdü, Teknik Üniversitenin bilmem ne fakültesinin muhasebesine teslim etti. Başladım bütün arkadaşlar gibi gidip gelmeye. Gazete, dergi okumağa, bulmaca çözmeğe. Bazı günler kaytarıp maça, sinemaya gitmiye...

Bütün işim bunlar değildi tabii, boş kaldıkça bordro, ödenek işlerine bakan arkadaşa da yardım ediyordum.

İşe başlıyalı tam bir hafta olduğu halde bizim nişanlıya kalkıp gidemedim bir türlü. Ne diyecektim, nasıl söz açacaktım işimden? Bir akşam yemeğe çağırdım, annemden aldığım son avansla bir bahçeli gazinoya götürdüm onu. Alıştıra alıştıra söylemeliydim. Bir gün nasıl olsa öğrenecek değil miydi? Bol meze yığdım masaya, bir şişe de rakı... Kadehi kaldırarak ilk müjdeyi verdim:

«Sevgilim!» dedim, «iş bulmam şerefine içiyoruz bu akşam!»

«Sahi mi?» dedi.

«Neden sahi olmasın!»

«Senin işsizliğine o kadar alışmıştım ki... Birden inanamadım!»

«Başladım bile çalışmağa!»

«Oooh!.. Ooh! Çok güzel! İçelim, uğurlu olsun işin, devamlı olsun!»

«Mersi sevgilim!»

«Ne gibi bir iş bu!»

«İş işte... Nasıl olacak! Her gün tam dokuzda bulunuyorum masamın başında!»

Bu «masamın başı» onun çok hoşuna gitmişti.

«Eee!» dedi, «demek büro işleri falan?-»

«Onun gibi bir şey!»

Bu işten bir etiket çıkarmağa çalışıyordu.

«Yazı işleri mi?»

«Yok canım, daha çok hesap....»

«Yani muhasebecilik gibi....»

«Onun gibi bir şey...»

«Memursun şu halde!»

«Hayır.... hayır.... Memur falan değilim!»

«Şef mi yoksa?...»

«Canım ne şefi, hemen insanı şef yaparlar mı?»

«İyi ama, işin nerde senin, hangi dairede?»

«Teknik Üniversitede!»

«Çok güzel!» dedi. Beğenmişti işimi. Nişanlısının, pek yakında kocasının, Üniversitede çalışması hoşuna gitmez olur muydu!

«Peki ama!» dedi, «ben işin şeyini anlıyamadım, yani ne işi olduğunu. Daha doğrusu adını!»

«Yavrum, bana Üniversitede profösörlük verecek değiller ya... Muhasebede bir iş, sen bukadar bil, yeter!»

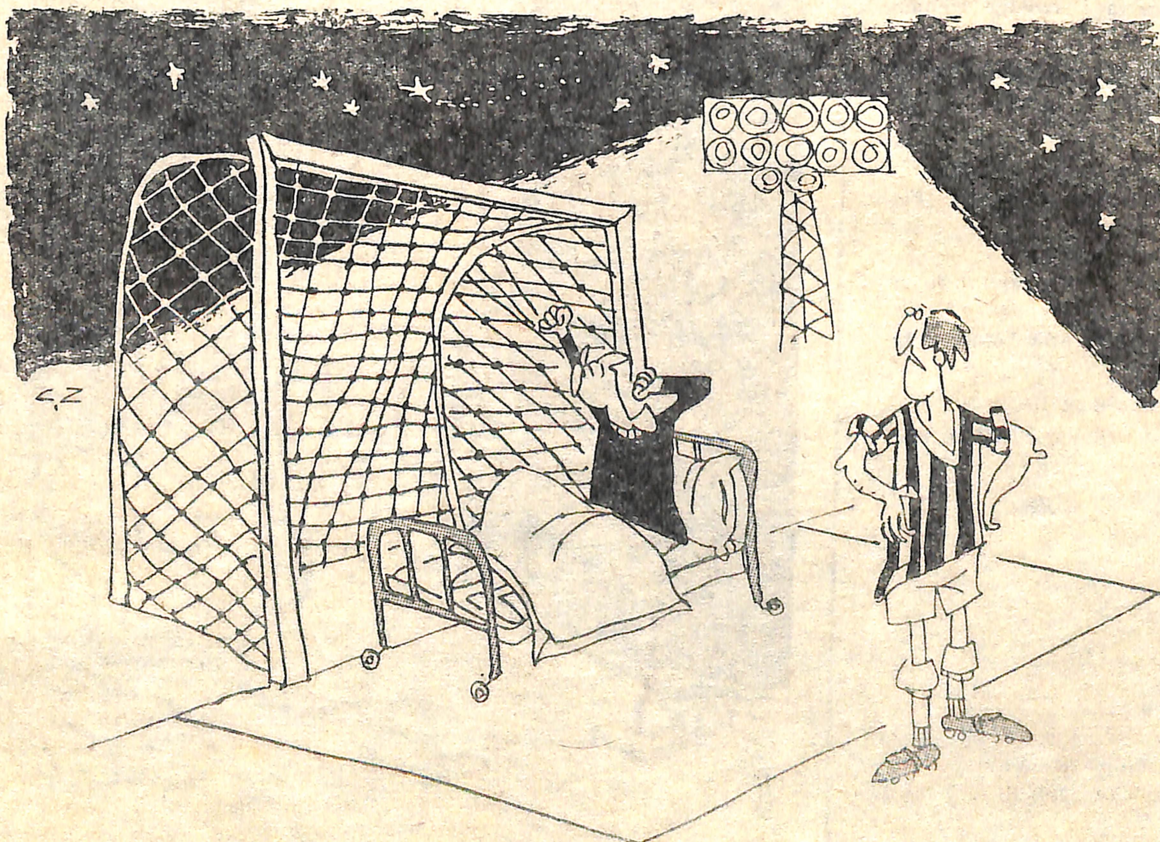
«Ne kadrosunda görünüyorsun canım?»

Sorunun tam can alacak noktasını şimdi bulmuştu.

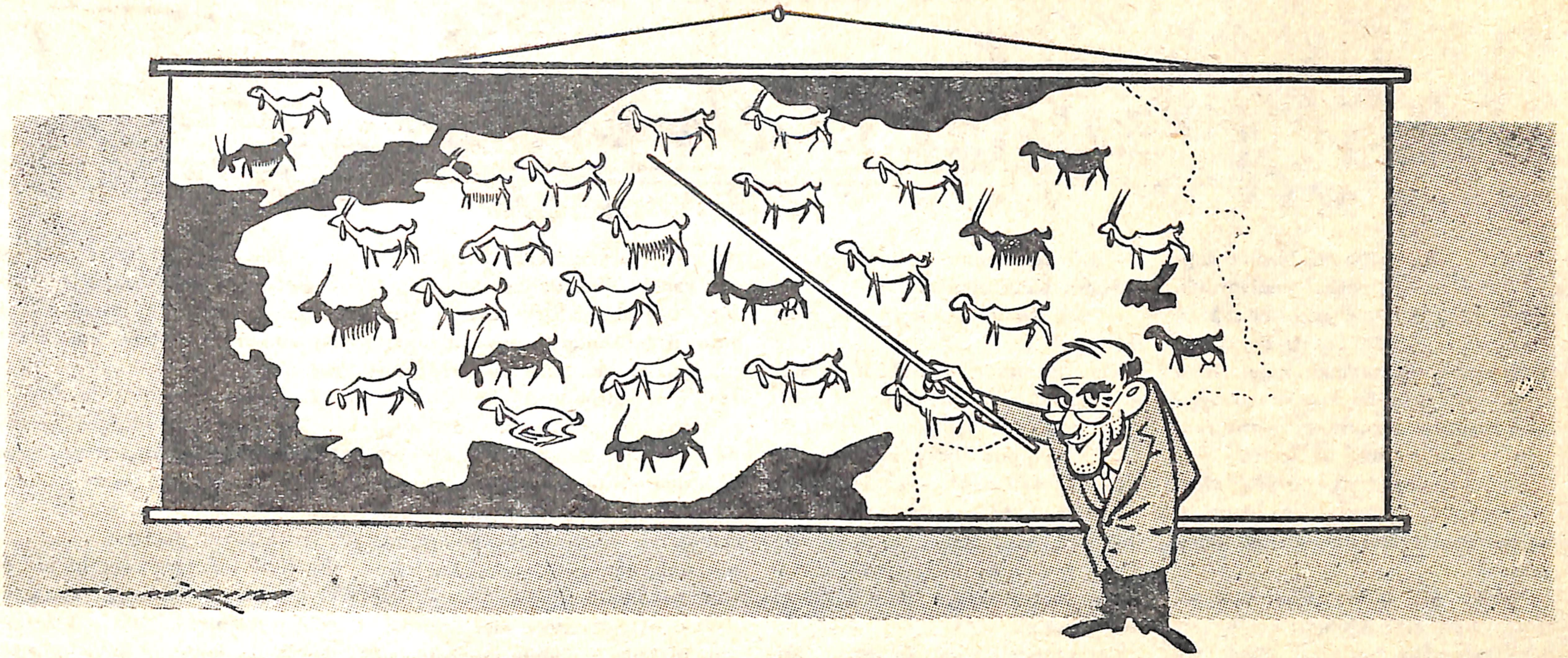
«Bekçi kadrosunda» görünüyorum da diyemezdim ya... Hiç bakmaz, kalkıp giderdi. Bir daha da görünmezdi sonra... İster istemez kaçamaklı bir cevap verdim:

«Henüz bordroyu imzalamadım!» dedim, «o zaman belli olur ne kadrosunda olduğum!»

Yuttu mu yutmadı mı bilmiyorum ya... bir «şef», bir «memur» di-

Kaleci — Top gelirse beni uyandırıver!

Öğretmen — İşte Türkiyenin ormanları!

yemediğim için benim de keyfim kaçmıştı, zehir içer gibi içmiştik rakının gerisini!

Aradan bir hafta daha geçti. Fakültenin iç işlerine bakan Selim bey bir gün kapıdan parmağının ucuyla çağırdı beni:

«Yürü!» dedi, «anbara gidelim!»

«Ne var anbarda?» dedim.

«Elbise vereceğim sana!»

«Ne elbisesi?»

«Bekçi elbisesi!»

«Yalnız bana mı bu!» dedim, «Hiç kimseye vermiyorsunuz da!»

«Onlar bekçi kadrosunda değiller ki...»

«Ben giymem!»

O kadar sert söylemişim ki, Selim bey, kendini tutamadı, güldü:

«Giymek zorunda değilsin canım!» dedi, «hakkın bu senin!»

«Almasam?»

«Aldım diye imza vermek zorundasın. Sonra vermemiş görünürüz, olmaz!»

«İmza edip almasam!»

«Olur. Ben bir fakire veririm, olur, biter!»

«Eğer bir fakire verilecekse, ben de verebilirim!» diye düşündüm. Bu iyilik yapma fırsatını neden başkalarına kaptıracaktım. Anbarı açmış, belinden iple bağlı bir takım asker elbisesini yavaşça koymuştu bir kenara.

«Verin!» dedim, «eğer birine verilecekse, ben vereyim!»

Suratını ekşiterek attı önüme:

«Bak içine!» dedi, «kasketi falan eksik olmasın!»

«Canım, kasket olmasa olur!»

«Bir bak sen!»

«Tamam, tamam!»

«Al bir çift de postal!»

Kurşun gibiydi postallar...

«Çak bir imza! Yaz! Maa postal bir takım bekçi elbisesini aldım, de! At altına da imzanı! Bekçi Hüsamettin Koryürek!»

Bir gazeteye sardım, sarmaladım. Akşam eve götürürken tam bizim sokağın başında, nişanlıma rastlamı yayım mı?

«Nedir o paket?» dedi.

«Elbise!»

«Temizleyiciden mi aldın?»

«Hayır!» dedim.

«Yeni mi? Hiç sözünü etmemiştin?»

«Elden düşürdüm!»

«Ne renk?»

«Yeşile çalar gri... Ne denir boz... Ne bozu! Nefti demek daha doğru!»

«Çok güzel bir şey olacak!»

«Eh... giyilir!»

«Kumaşı nasıl?»

«Kumaş... bayağı kumaş işte!»

«Ah bu erkekler.... Kumaş der geçersiniz. Canım, yün mü, pamuk mu, keten mi?»

«Dayanıklı bir kumaş, o kadar!»

«Ütü tutar mı?»

«Ne ütüsü?.. Ha ütü mü? Tutmaz. Tutsa da olur, tumasa da... Pahalı bir şey değil ki....»

«Hele bir göreyim, merak ettim. Ne biçim kumaşmış böyle?»

Yapıştı pakete... Kurtarmak istedim elinden... Telâşla biraz hızlı çekmişim!»

«Ufff!..» diye göğsünü tuttu. «İçinde sert sert bir şey var... Çizme gibi...»

«Ayakkabı...» dedim, «bir çif de ayakkabı var.»

«Yazlıktır herhalde... Aman şu kauçukları çıkar ayağından, deve tabanı gibi yayıldı artık!»

Sonra uzattı elini:

«Ver şu paketi canım... Amma nazlandın ha!»

Hiç oralı olmadığımı görünce, biraz da başka şeylerden kuşkulandığı için, üzerime atılırcasına çekti elimden. Özene bezene sardığım gazeteyi bir parmakta patlattı. Postalların birden burnu çıkıverdi ortaya.

«Postal!» diye bağırdı.

«Evet sevgilim, postal!»

Bir parmak da paketin altına attı.

«Asker elbisesi!»

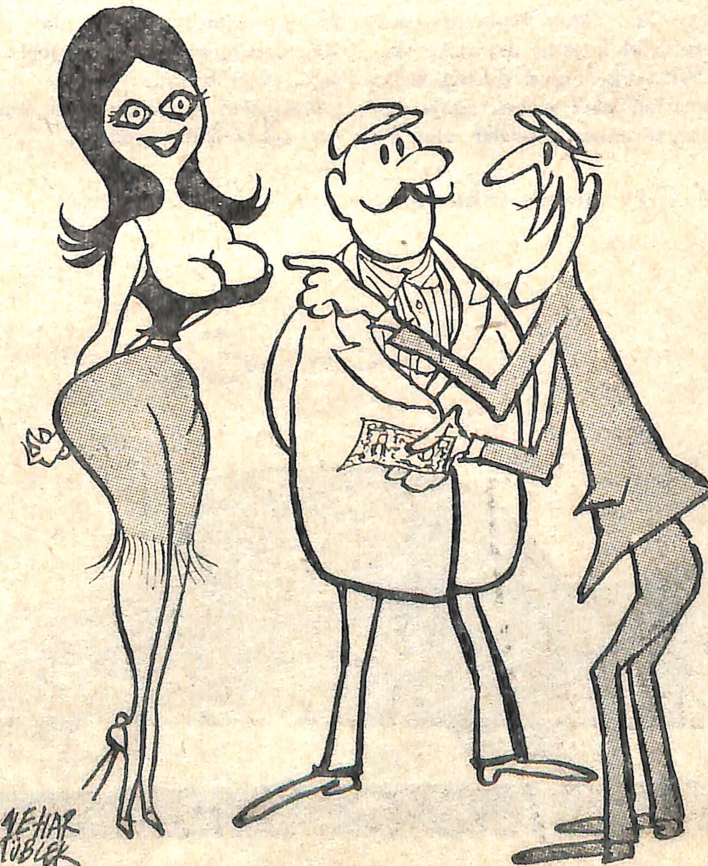
«Evet canım!» dedim, «Asker elbisesi!»

«Anladım!» diye bağırdı. «Askere çağırdılar gene seni. Aman çok fena oluyorum!»

Hooop!.. Gözbebekleri birden dönüverdi küttt!.. Boylu boyunca serildi asfaltın üzerine.

Rifat ILGAZ

Bir adam, kilosu bin liradan kızını sattı... (Gazeteler)

— Şu taraftan yarım kilo istiyorum!...

İlmi çalışma!

Hüriyet Gazetesinde bir Ankara telgrafı:

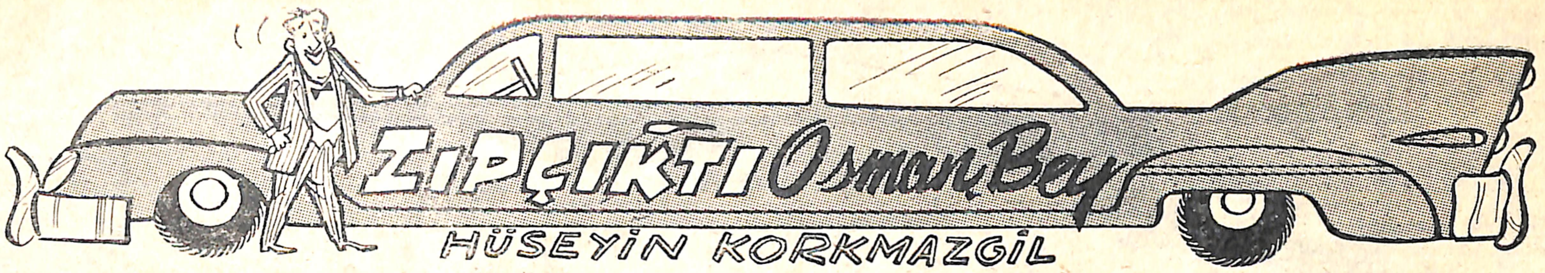
«Yeni Türkiye Partisi Genel idare kurulu bugün bir tebliğ yayınlıyarak, memleketin sosyal, iktisadî ve kültürel meseleleri hakkında, partinin bundan böyle ilmî çalışmalar yapacağını açıklamıştır.»

Önce şu Hüriyet Gazetesinin düzelmek bilmiyen diline bir dokunalım: Gerçi adın Hürriyet. Eh, Allaha şükür memlekette de hüriyet var. Canın nasıl isterse yazarsın ama, şu telgrafta «kurul» dedikten sonra «tebliğ» diyeceğine «bildiri» desen olmaz mı?.. «Sosyal», «kültürel» diye yazdıktan sonra «iktisadî» diye yazacağına «ekonomik» diye yazsan günaha mı girersin?..

Sonra efendim, gelelim Yeni Türkiye Partisinin kararına:

«Memleketin sosyal, iktisadî, kültürel meseleleri hakkında bundan böyle ilmî çalışacakmış!»

Üstadların «bundan böyle» dediklerine bakılırsa, şimdiye kadar hep gayr-ı ilmî çalışmışlar. Bakmışlar ki olmuyor, haydi demişler, biraz da ilmî çalışmayı deniyelim! Eh, bir de ilmîsini denesinler bakalım... Gerçi bir memleketin sosyal, iktisadî, kültürel meseleleri pek ilmî çalışmaya elverişli konular değildir ama... Efendim?

TENEKE sobanın başına toplanmış, hoşbeş ediyorduk. Karlı bir kış gecesiydi. Meclis'imiz de, hükûmetimiz de, kanunumuz da, mutluluğumuz da, insanlığımız da hep bu teneke sobaydı. O yanıyorsa, dünyamız genişti. Yanmıyorsa, dünyamız daracıktı.

Söz döndü dolaştı, beyliğe, efendiliğe geldi. Birine «bey» deniyordu da, neden ötekine «efendi» deniyordu?

Balıkçı Ali, tabanına karakol sopası yemiş gibi hopladı:

— Hay sizin beyinizi... Ulan, bey ne demek? Bey diye hıristiyanlara derler be!... Kölelere derler. Müslümana efendi denir, anladınız mı? Söz temsili, siz hiç duydunuz mu Peygamber'e Peygamber bey dendiğini? Muhammed bey dendiğini? Efendime söyleyim, Ali bey, Hazreti Ali bey dendiğini? Ulan, Peygamber'e Peygamber efendimiz denir, Hazreti Ali'ye Ali efendimiz denir. Siz siz olun da, her önünüze gelene bey demeyin. Ayıptır, terbiyesizliktir, anladınız mı? Okumuşsunuz amma...

Balıkçı Ali'nin sözleri yüreğime su serpti. Bana da, her gün gittiğim kahvede «efendi» derlerdi de, ne yalan söyliyeyim, alınırdım. Niye «bey» demiyorlar bu herifler bana, diye üzülürdüm. Hımmm... Meğer iş varmış işin içinde. Öyle ya, sözü sohbeti dinlenir herkese «efendi» denmiyor muydu? Demek ki bana da saygı duydukları için «efendi» diyorlardı. Hem canım, koca kahvede kaç tane efendiydik ki? Hepi-topu üç kişi... Gerisini çıplak adlarıyla çağırıyorlardı. Ulan Ahmet, ulan Mehmet, hişşt Ali, beri bak Mustafa, öte git Hasan...

Gülümsiyerek onayladım Ali'yi:

— Çok doğru, dedim. Bana da herkes efendi der..

Biri daha benim gibi yaptı:

— Efendi demek, efendi demektir, dedi. Efendiyle bey bir olur mu? Bana da hep efendi derler. Bey desinler, vallahi, dinim hakkı için kavga ederim. Ulan, ne demek bey be? Beyini dedirtmesinler şimdi... Lâhavle velâ kuvvete..

Dışarda da efendi - efendi kar yağıyordu. Daha akşamdan kırk santimi bulmuştu. Gece yarısınacak bey, sabahacak da beyefendi olurdu herhalde, böyle giderse...

O geceden sonra, kahvede bana «Osman efendi» dedikleri zaman hiç alınmadım, kızmadım. Hattâ, Balıkçı Ali'ye yaptığım gibi, memnun memnun gülümsedim bana efendi diyenlere.

Bir gün, dışardan gelme bir öğretmen arkadaşla girdik kahveye, bir masaya oturduk. Garson geldi, önce arkadaşa sordu:

— Ne içeceksiniz Orhan bey?

Sonra bana döndü:

— Sen ne içeceksin Osman efendi?

Yine bozuldum. Balıkçı Ali'nin dedikleri falan kalmadı kafamda. Herif açıkça aşağılıyor bizi... Yoksa. ne diye ona «bey» desin de, bana «efendi» desin? Ne diye ona siz desin de, bana sen desin? Çöpe aldığı yok bizi, demek ki... Şu halde, bey ile efendi arasında koskoca bir merdiven var, Balıkçı Ali ne derse desin...

Gel zaman git zaman, Şehir Kulübü'ne dadandık biz. Kahvede içki yasak, kulüpte yasak değil. Kahvede kumar yasak, kulüpte yasak değil. Kahve gecenin 10'u oldu mu kapatılır, kulüp sabahacak açık. Kahvede siyaset yapanı, hükûmete söveni yaka-paça edip götürürler, kulüpte ana avrat sövene bir de şekerli kahve söylerler. Eeee, böyle olunca elbet dadanılır kulübe... Kulübün müşterisinin çoğu memur. Ya yargıç, ya kaymakam, ya polis, ya maliyeci... Hem, kulüpte herkes birbirini «bey» diye çağırıyor. Kahveci bile herkese «bey» diyor. Ne gereği var pis kahvenin? Amma velâkin, bana gelince... Bana gelince... Eee, bana gelince... Ulan, ağrıma gitmeğe başladı bu... Osman efendi aşağı, Osman efendi yukarı... Kulüpte bile bize «bey» diyen yok. Sanki efendilik alınmızda yazılı... Hay efendisi bataydı!.. Hay eşekarısı sokaydı dilinizi!.. Ulan hayvanoğlu hayvanlar, hırpolar. hıyarlar, Vatan Cepheliler, mal beyannamesi kaçkını deyyuslar, vatansever vurguncular, dilenci soylu milyonerler, ulan mebus adayı zıpçıktılar, türediler, züppeler, ulan bir de «bey» deyin itoğlu itler, ne olur yâni? Dilinizde gecekondu mu biter bre abdessizler! Benim tırnağımı değmiyenlere «bey» diyorsunuz da, benden niye esirgiyorsunuz bir «bey» lâfını yâni?

Hayır, mümkünü yok, demezler, bana «bey» demezler... Çünkü ben dışardan gelmedim. Çünkü benim ne mal olduğum meydanda... Yaa, demek siz bana «bey» demezsiniz ha? Bak, ben nasıl «bey» dedirtiyorum kendime!..

Yine bir gün dört kişi oturuyorduk masada. Kulübün en debdebeli garsonu geldi:

— Ne içeceksiniz beyler? dedi.

Eh, yalan yok, sevindim içimden. «Rölans» diyecek yerde, keyfimden «rest» deyip çıktım. Demek, bana da «bey» diyordu artık!.. Getiiir!..

Garson bir süre bekledi. Bizden bir karşılık alamayınca:

— Ne içeceksiniz Kâzım bey? dedi.

Sonra ötekine döndü:

— Siz ne içeceksiniz Nuri bey?

Berikine döndü:

— Siz, Haydar bey?

Sonra bana geldi sıra:

— Sen ne içeceksin Osman efendi?

Ulaaaan... Oyunu moyunu şaşırdım hepten... De çatlama birader!.. Bey, bey, bey... Sen ne içeceksin Osman efendi?.. Hay eşşoğlueşşek!.. Kulüp tepemde dönmeğe başladı. Deli gönül diyor ki, devir şu masayı, kır şu camları, sök şu kapıları, döv şu herifleri, sonra da sokağa çık, «Ulan hayvanlar, ulan eşşekler, ulan hırpolar, ulan şeyoğlu şeyler...» diye bağır...

Garsonun gırtlağını sıkmamak için güç tuttum kendimi.

— Eee, efendisi batsın be! diye bağırdım. Bırakmazsınız ki oyunumuzu oynıyalım be birader... Ben de zıkkımın kökünü içeceğim, anladın mı?

Oyuna kızdığımı sandılar.

— Yoo, kızma birader, dediler. Kâat gelince iyi de, gelmeyince mi kötü? Terbiyemizi bozmıyalım lûtfen..

Oyun bitti. Başladık çene çalmağa. (Hıh, sanki başka birşey yapılırmış gibi kulüpte...) Garson da gelip tepemize dikildi. Ağzımızdan üç-beş lâf kapacak ki, görgüsü artsın, kültürü çoğalsın... Sonra da gidip, kendinden zavallılara satsın, ukalâlansın, heriflensin, horozlansın ekelensin... Ben, memurlarla düşüp kalkan esnafı bunun için sevmem. Çokluk ukalâ olur böyleleri. Ağızları kendilerinin değildir, gözleri kendilerinin değildir, yürüyüşleri bile kendilerinin değildir... Biraz kaymakamdırlar, biraz hâkim beydirler, biraz reis beydirler, biraz mal müdürü beydirler...

Aklıma koydum: Ben bu heriflere kendime «bey» dedirteceğim! Yolu yok bunun!..

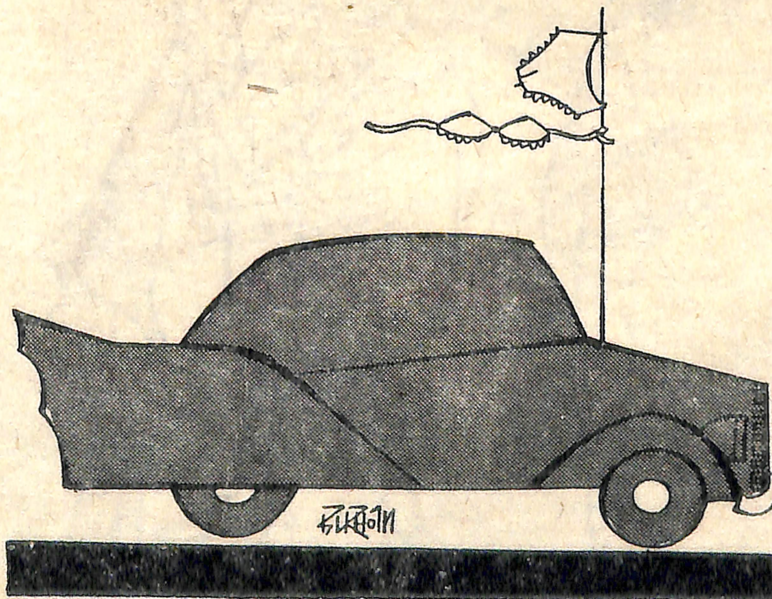
Büyük adam mı olmak istiyorsun, bir süre görünme hemşerilerine. Al başını git, İstanbul'a git, Ankara'ya git, Avrupa'ya git, cehennemin dibine git, nere gidersen git, ama git! Görünme hemşerilerine... Görünme ki, büyük sansınlar seni. Hergün burunlarının dibinde durdun mu, iki günde lâçka ederler seni, bunu iyi bil!.. Keramet, uzakta durmakta...

Alıp başımı, kayboldum ortalıktan Birkaç ay görünmedim kimseye. Bu arada boş durmadım tabii... Önce bir banka soydum. Banka karakolun bitişiğinde olduğundan yakalanmadım tabiî... Sonra bir sendikanın kasasına el attım. Nasıl olsa, üç gün sonra uygunsuzun biri sendikanın bütün paralarını yer diye düşündüm. Sonra bir dilencinin para torbasını yürüttüm. Yalnız, şunu söyliyeyim ki, bu iş ötekiler kadar kolay olmadı. Bana kalırsa, bütün politika esnafını dilencilerden seçmeli. Ben dilenciler kadar, nabza göre şerbet vermesini bilen kimseler görmedim azizim. Hepsi birer psikolog!.. Velâkin, ben herifin ten daha it çıktım. Hem, biliyor musunuz, sosyal güvenin olmadığı, dilencilerin para biriktirmelerinden belli!

Ve azizim, bir de kendimi yokladım, yüzbinlik bir adam olmuşum.

Ama, ben bununla da kalmadım. Bir parti kodamanının kızıyla, taksi içinde mercimeği fırına verdikten sonra şipşak evlendim. İtibar bin beşyüz!.. Varsa Osman bey, yoksa Osman bey!.. Kız çirkin ol-

Taksilerde fuhuş olayları arttı... (Gazeteler)

1962 Model

duğu için, beni yere bastırdıkları yok. Bir dediğimi iki etmiyorlar. Bir gün kayınpedere «Ben gazete çıkaracağım, senden kaç işler?» dedim. «Al imtiyazını, kolay» dedi. Aldım imtiyazı ve kolları sıvadım. Gazete çıktı. Daha ikinci sayısından itibaren yağmur gibi ilân yağmağa başladı. İçinde fikir bulunmadığı, ilândan artan yerlerine de bekâr öldüren cins-i lâtif resimleri yerleştirildiği, onlardan artan boşluklara da kayınpederle benim adım konulduğundan, ne kadar namuslu vurguncu, şerefli soyguncu varsa, hepsi benim gazeteye ilân vermek için yarışa çıktı. Ben yazı yazmasını bilmem. Hem, ne gereği var? Verirsin birine üç-beş kuruş, yazar sana bir yazı, basarsın altına imzanı. İnsan yüzbinlerle oynamağa başladı mı, artık düşünmeğe hacet kalmıyor.

Neyse azizim, ben tez günde adı anılır bir herif olup çıktım. Memlekette iş ve işçi bulma kurumları yokmuş gibi, herkes benden iş istemeğe başladı. Ben biraz uhuvvet, biraz hürriyet, biraz adalet, biraz müsavat, hattâ biraz da hükûmet olmağa başladım.

Bir ara aklıma, sılaya gitmek geldi Bir düşündüm ki, yıllar geçmiş aradan. Olur ki bu şöhret çok sürmez, parlamışken şöyle dosta düşmana bir görünelim dedim. Ve azizim, kendi arabama kurulup memleketin yolunu tuttum. Yol boyunca, hemşerilerimin beni nasıl karşılıyacağını tasarlıyordum. Önler kavuşturuluyor, başlar eğiliyor, kuyruğa giriliyor, ağızlar kulaklarda.. Tebrikler, teşekkürler, dualar gırla!.. Hani, bütün bunları düşünmek bile bir zevk... Ben bu hayalle mestolmuştum.

Memlekete vardık. Evet, memleke vardık... Memlekete vardık azizim... Memlekete... Ah, keşke varmasaydık!.. Evet, memlekete vardık... Niçin sormuyorsun ne oldu diye? Ne mi oldu? Bana «bey» dediler «bey»!.. Bana «Osman bey» dediler!.. Ama, nasıl dediler?

Osman efendi diye benim için deli divane olanlar semtime bile uğramadılar. Kimi, ben geçerken öksürdü, kimi yere tükürdü, kimi de «hırsız teres!» «satılmış köpek!» diye homurdandı... Daha da kötüsü, bir sabah kalktım ki, benim arabanın kapısına yağlıboyayla «Zıpçıktı Osman bey» yazmışlar!..

Şehir Kulübü'ne gidecek oldum. O debdebeli garson hâlâ oradaydı. Beni görünce, yanındakilere:

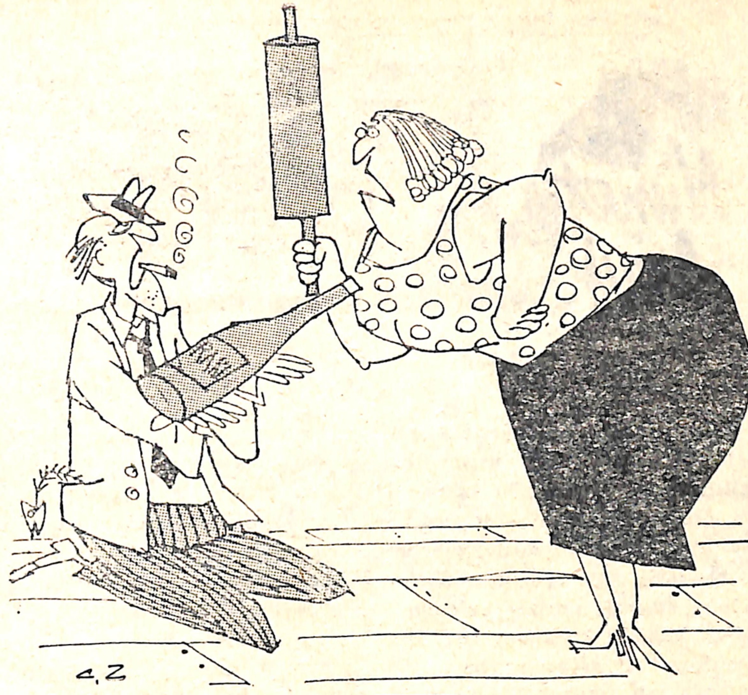
— Yahu, dedi, eşek bizim eşek ama, çulunu değişmiş!

Sonra bana döndü:

— Allah versin Osman efendi, kelleyi kuyruğu düzmüşsün mâşallah.. Bu değirmenin suyu nerden?

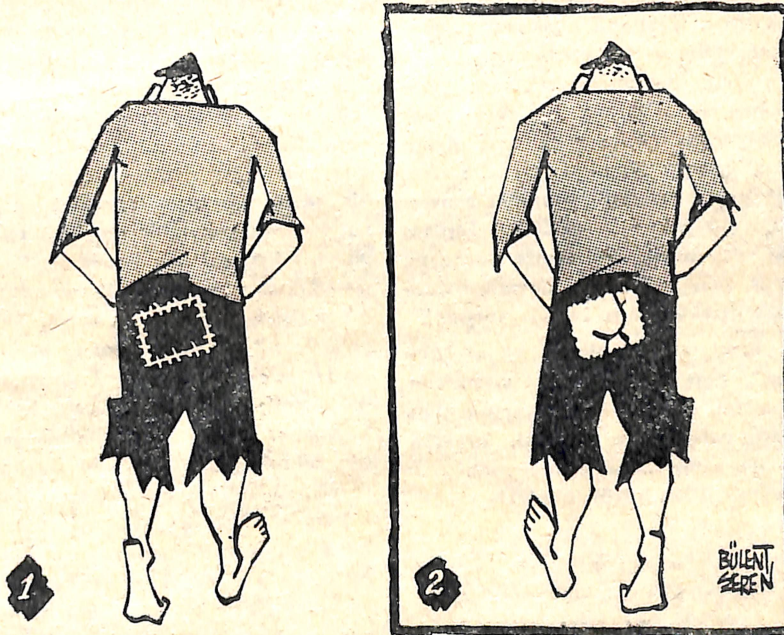
Yok azizim, ben artık oralara gidemem!.. Önce gazeteyi kapatacağım, sonra karıyı boşıyacağım, ondan sonra da elimdeki parayı büyük bir kumara yatırıp, gene Osman efendi olmağa bakacağım... Biz insanlıktan çıkmışız be!..

Hüseyin KORKMAZGİL

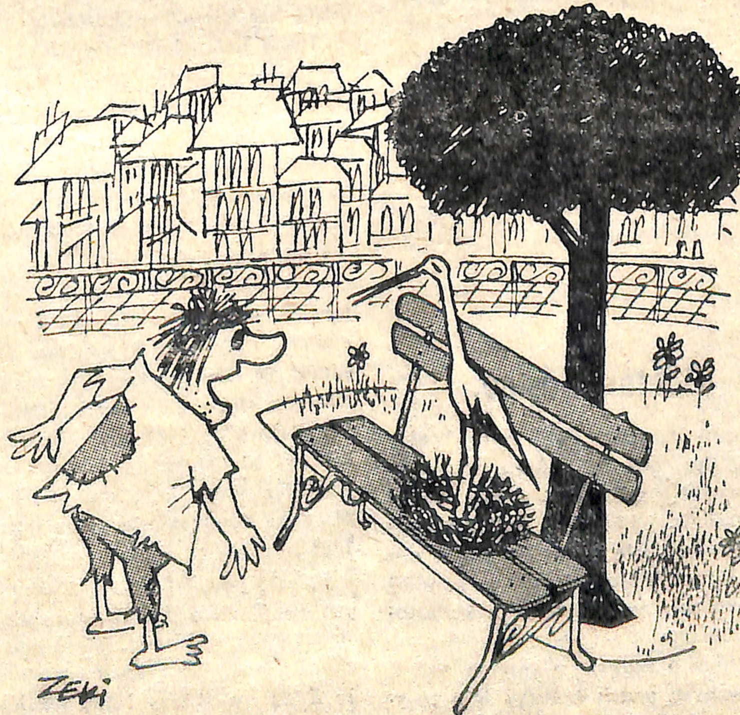

Sarhoş — Karıcığım bâri bununla vur!

Maliye Bakanı: «Her vatandaştan vergi alınacak» dedi.

Vatandaşın biri .... Vergisini ödedi!

YAZISIZ

SUYA ÇİZGİ

★ ★

BASİT İZAH

Açık rejim, kapalı rejim deyip duruyoruz. Konuyu fıkra yazarları çekiştiriyor, baş yazarlar çekiştiriyor politikacılar çekiştiriyor. Ama birisi çıkıp da kapalı rejim şöyle; açık rejim, böyle olur diye, işi izah etmiyor.

İlmî tarafını bırakıp, kolay anlaşılması için, basitleştirerek meseleyi bâri biz anlatalım.

Eğer kadın donları, para gibi kasalarda saklanıyorsa, memleketteki rejim kapalı. Yook gene kadın donları, bayrak gibi, gemi direklerine çekiliyorsa, o zaman da memleketteki rejim açıktır.

BİR TEK DAHA

İzmirde bir gazinoda artistler, sahne arkasında, içki içip, sahneye sarhoş çıkmaya hazırlanırlarken yakalanmışlar.

Bizim politikacılar ne kadar da bu artistlere benziyorlar. Yalnız aralarında ufacık bir fark var. Artistler, sahneye sarhoş çıkıyorlarmış. Politikacılarımız ise, sahneye çıkınca sarhoş oluyorlar.

AVUCUNU YALA

Altı bin lira borcu olan bir vatandaş, borcunu edâ edebilmesi için iki gözünü birden satışa çıkarmış. Borçlularının yüzünü görmek istemiyormuş. Maraşlı bay Ahmet!

Bu zamanda altı bin liraya bir göz alacak kadar hovarda müşteri ancak politikacıların arasından çıkar diyeceğiz ama nafile... Çünkü onlar da her gün kendilerine çizdiğimiz memleket manzarasını vatandaş gözüyle bir türlü görmek istemezler.

KUDUZLAR

Gaziantep'de, bir genç, altı yaşındaki bir kıza tecavüz etmiş.

Erzurumda, bir delikanlı gene altı yaşındaki bir kıza tecavüz etmiş.

İzmirde bir kadın yeni doğurduğu çocuğunu canlı canlı mezara gömmüş.

İstanbulda altmış beş yaşında bir müezzin, minarenin şerefesinde on beş yaşındaki bir erkek çocukla oynaşırken enselenmiş.

Bu havadisleri veren gazetenin bir başka sütunundaki haberin başlığı ise şuydu: Kuduranların sayısı gittikçe artıyor!...

Yaşar ÖZEN

«Af» çalışmaları hızlandı
(Gazeteler)

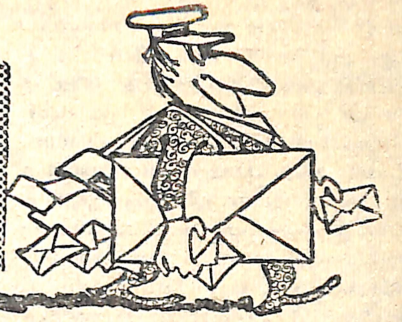

AF

Mehmet Polat

YAZISIZ

Nimet Arzık — Ankara Mektubu

Umumî hava!

Umumî hava şu: Dengesizlik, yerleşmezlik, kararsızlık, geçimsizlik, akılsızlık... İnsan üç gün sonrası için proje yapamıyor. «Bu yaz nereye gideceksiniz?..» sorusu gibi basit bir soru, omuz silkişle, «Bakalım sabaha çıkacak mıyız?» anlamında dudak büküşle karşılanıyor... Hey yarabbim, bir zamanlar hayat ne kadar güven verirmiş insanlara ki, beşiğindeki kızın çeyizini hazırlamağa koyulurlarmış.

Partileriçi geçimsizliğin yanında partilerarası geçimsizlik cilvelenmeden ibaret... Kabine, partilerin sinirine, teşkilâtın kuşkusuna dokunan cicim ayları yaşıyor...

«Cicim ayının» sebebi var: Hükûmet üyesi olmak, bir nevi ferahlık vermiş olanlara, bir nevi olgunluk vermiş, bir nevi yapıcılık da... Makam benzerliği, otomobil benzerliği, bir takım benzerlikler, zamanla, dayanışan bir zümre yaratıyor pek tabiî... Dünkü dayanışmalara «ihanet» görünen bir dayanışma!.

Uzun ömürlü olacak mı ki kabine?.. Ben onlara, mühlet vermek isterdim, elimde olsa, iş yapma mühleti, nefes alma mühleti, icraatlariyle kendi kendilerini mahvetme mühleti, her türlü mühlet!..

※

Ef Püf..

Bir AP li milletvekili konuşuyordu:

«— Yıkılır mı hiç İnönü?.. Yıkılmaz, o 600 senelik Osmanlı İmparatorluğunu yıkanlar arasında... Hiç ef'ten püf'ten yıkılır mı?..

«Ef» in ne olduğunu, «Püf» ün kim olduğunu bilsem, söylerdim yıkılıp yıkılmıyacağını...

※

Gökten Düşme.

Asım Ruacan (Eski Baro başkanı), tiyatroda ön sıraran ortasında oturuyor, sahnedeki güzel artisti gözleriyle, başiyle, muhabbetiyle izliyordu... Bir an artist doğru mu yanlış mı bir adım attı, ve kendini sahne dışı Asım Ruacan'ın kollarında buldu...

Buluş o buluş, o günden sonra, Ruacan'ın şanslı koltuğu için meydan savaşları verilmekte gişenin önünde!..

Hususî hava.

Sinemacıların havası... Tanınmış sinemacıların biri gelip biri gidiyor. Samy Halfon, Yul Brenner, Elia Kazan! Bugüne kadar neden Türkiye'den geçmiyorlardı, bugün neden geçerler, pek gerçeğine varamıyorum... Filim çevirme, tabiî çerçevede, tarihî çerçevede, daha ucuz oluyor... Bu bir... 27 Mayısın propagandası var... Memleketin adı yayıldı birdenbire... Atatürk'tenberi ilk defa... Ah, orada da yaşıyan, duyan, düşünen, tersi yüz eden, yüzü ters eden insanlar var dendi... 27 Mayıs propaganda olmasına oldu, başka yönlerini zaten incelemek imkânını elimizden aldılar... Bu iki... Başka düşünceler de vardır...

Başta, Kayserili Elia Kazan geliyor.. Kazan, sefaletin ipini kopardığı gibi diğer ipleri de koparmış bir adam. Başarıya tam ulaşmışların tevazuu yok onda da, hâlâ işin gürültü kısmını aşmamışların, karşısındakini «iplemez» hâli var... Boş adam değil, tam dolu da değil... Büyük ve sığ sükseler, aynı zamanda da iyi iş adamı... «Viva Zapata» sını görmüştük... İnişli çıkışlı, kaba heyecana, günlük çağrıya hitabeden bir filimdi... (Bu günlerde Kazan'dan fazla, «Kazancı» dostları alınmasın...» «Viva Zapata» iyi niyetli bir diktatörün hayatıydı. Fazla kudreti, insanı ister istemez keyfiliğe sürüklediğinin karamsar bir tablosuydu... Konu zaten toplumu koşturacak cinstendi... Diktatörler diktalarındakileri cezbederler... Ezen, ezileni her zaman cezbetmiştir. Yoksa insan kolay kolay ezemez!

Çevirmek istediği filim... Kayseriden Göçünün hikâyesi ve o arada da bazı karşılıklı kesme biçmeler... Milletler bu karşılıklı kesme biçmeleri unutmasalar, ne yanyana yaşanılır dünyada, ne karşı karşıya...

Sansür bu sefer haklı: Olmaz diyor... «Kazancı» lar feryat ediyorlar, «Efendim Elia Kazan'ı kaçırtacağız»... «Efendim Fransa'nın aleyhinde 100 film çevrilse Fransa «gık» demez... Orası belli değil... Belli olan Cezayir'deki olaylar hakkında kalksın bir sinemacı Paris'te bir film çevirmeğe koyulsun bakalım... O «Gık» demiyenlerin «gık» ı ne olur?

Kabak, ben biliyorum, Basın Yayın ve Turizm Vekâletinin başına patlıyacak: «Efendim, işi sabote ettiler» diye... Yok, kazın ayağı öyle değil bu sefer... Nasıl mı kazın ayağı?.. Kazan'a sorun!.. Zaten yumuşamak üzere galiba!

Vesselâââm

Biraz serbest bir aktarma oldu... «Nul n'est prophete en son pays» nın aktarması Türkçeye...

Büyük prodüktör Samy Halfon, ne gözlerine, ne kulaklarına inanıyordu. Karşısında saz çalan adamın kadife sesi, duygulu söyleyişi, istidat dolu kişiliği vardı... Dolduruyordu insanın dünyasını... Etrafı sedirlerle çevrili, ufacık bir odadaydık:

«Dermansız dert verdin, çektirdin çeki»
«Üstelik sus dedin, ona da peki....»
«Kıyamadığım o Hasbahçemdeki»
«Gülden ettin yine, küsmedim sana.»
«Yetmiyormuş gibi kırdın sazımı»
«Telden ettin yine, küsmedim sana..»

«Aman ne zarif isyan, bu «Türk Pierre Brassens'i» diye hayranlıktan hayranlığa dalıyordu prodüktör... «Bu adamın bütün plânlarını satın almak isterdim»... Odadakiler bir «hoş» oldular... Plâğı yoktu ki...

— «Hiç olmazsa radyo evinde banda alınmıştır, kendi tepyime aktarsam....»

Banda almak değil, adam hiç olmazsa on kere radyo evinin kapısından kovulmuştu...

— «Söyleyin kendisine, kısa metrajlı bir filim çevirmek istiyorum onunla....»

Ve Film Mayısta çevrilmeğe başlanacak... O zaman Saz Şairi İhsani'yi kovan, kovalıyanlar ne diyecek ki?... Merak bile etmiyorum, çünkü biliyorum:

— «Efendim, insan bu gâvurlara akıl erdiremiyor... Bizim köyde böyle yüz tanesi var, en aşağısından bunun kadar kabiliyetli.... Bunlar enayi vesselâm! Vesselâm!..»

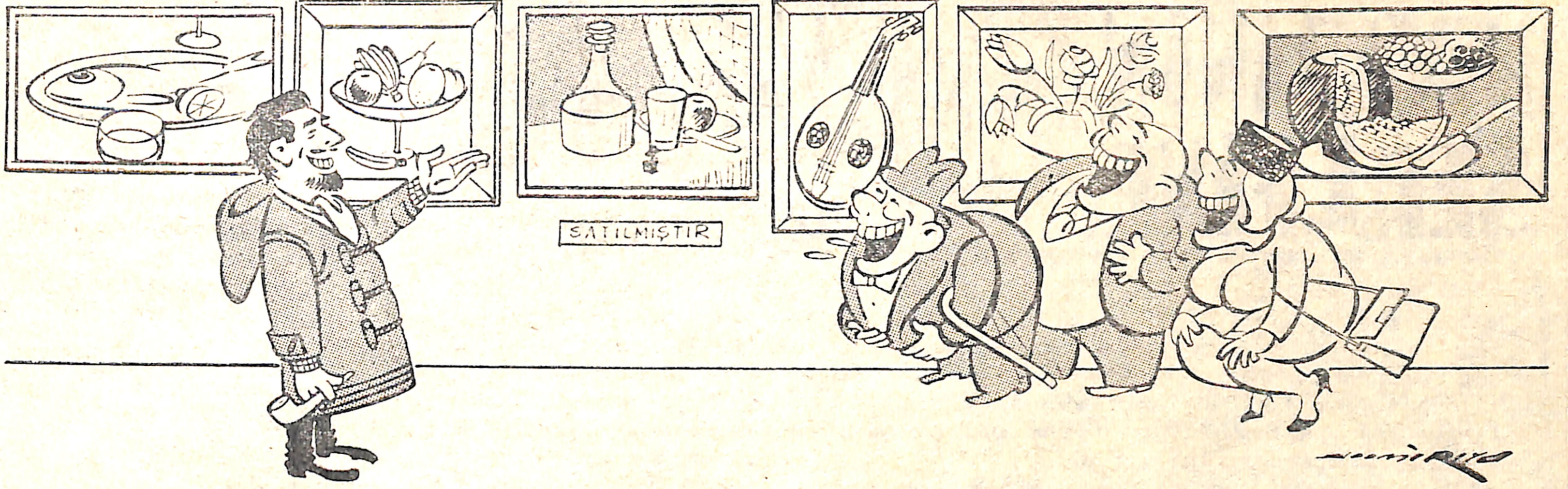
Bu yılanlara.

Siyah ve lâcivert fon üzerine bir kafileydi. Yüzleri süzgündü, boyasızdı, üzgündü: Başbakana kocalarının affı için başvuruyorlardı. Geç bile kalmışlardı...

Siyah ve lâcivert üzerine, üzgün kafile Başbakanlıktan çıktı. Gazeteciler yaklaştılar. Hanımların biri hışımla:

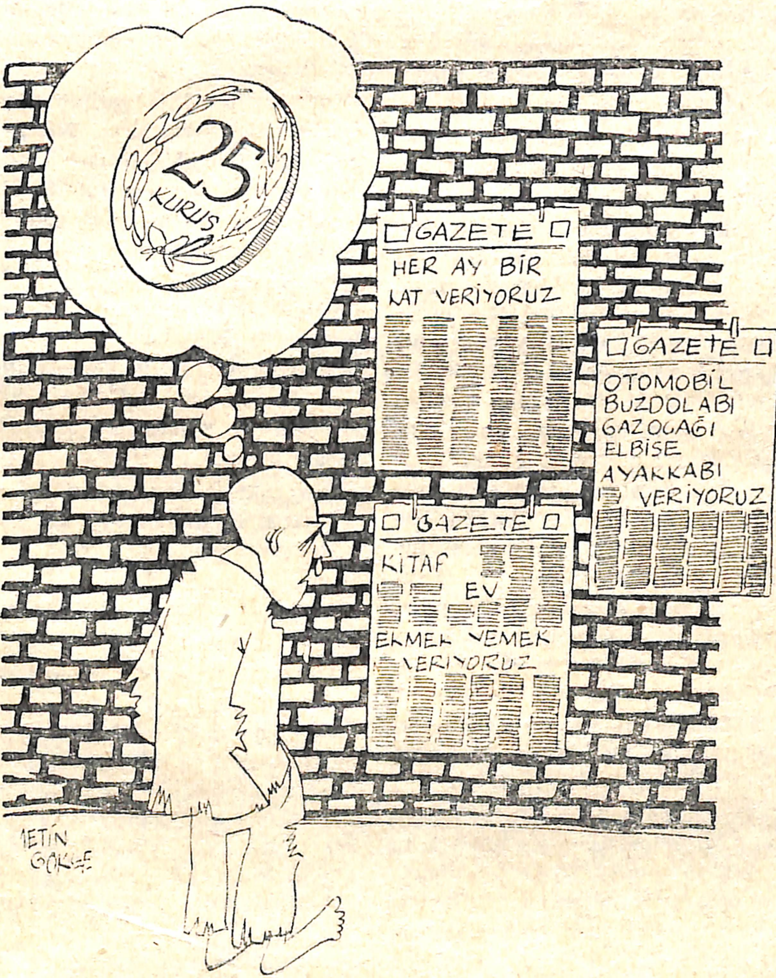
— «Bu yılanlara bir şey söylemeyin!..» diye komut verdi.

Yılan... direnmiyorum, gazetecilere bir iltifat daha, o kadar... Ben hep bu özde de, sözde de, ölçüsüzlüğe tutuluyorum hazin hazin... Ne olduysa bu ölçüsüzlükten oldu.... Denize düşme de, yılana sarılma da, hattâ sarılmama da!..

Basın hürriyetimizden: Karikatür sergisi

Gazeteler piyango yarışına başladılar

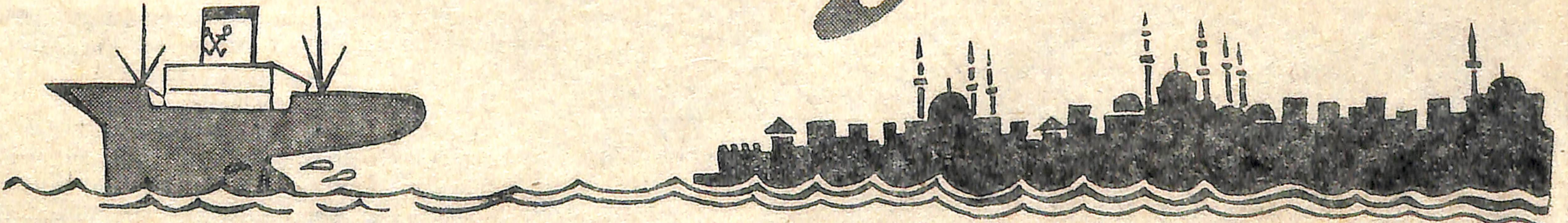
Yazısız

Amerika, atom denemelerine tekrar başladı

Yanardağ!

döviz

Hacı namzetleri gidiyor!

NİYAZİNİN ŞEREFİNE

Baha Okal

BİZ üç arkadaştık. Gömük Osman, Sağlam Niyazi bendeniz, Ustura Nuri. Gömük Osman tatlı oğlandı. Kısa boylu, tıknaz, karpuz yüzlü bir Napolyon bozuntusu. Bir şirkette muhasebe memuruydu. Muhasebecilik suratına sürseniz bulaşmazdı. Ama şirkette herkes severdi Osmanı.

Sağlam Niyazi bir Allahın belâsı arkadaştı. Babası zengindi. Kendi zengindi. Bir büyük mağazaları vardı. İşler bozuk dediğiniz günde yüz elli papel kazanırlardı. Niyazinin şehlâ gözleri vardı. Bir şeye kızdığı zaman gözbebekleri burun kanatlarına daha bir yaklaşır, büyürdü. Hıh... dese kara kara gözbebekleri burun deliklerinden dökülüverecek sanırdınız. Pinti herifin biriydi. Kimseye bir şey koklatmak istemezdi. Gösterişe düşkündü. Bizim en sıkıntılı zamanlarımızda kazancından, babasının kendisine bırakacağı mirastan söz açardı.

Bendeniz güzel konuşurum. Arkadaşlarım bu zaafımı bildikleri için Ustura derler. Ustura Nuri dedikleri zaman ben hem kızmış görünürüm, hem de için için sevinirim. İçlerinde en yakışıklı olan da bendenizimdir. Kıvırcık simsiyah saçlarım vardır. Esmer, boyu posu yerinde bir delikanlıyım. Yaz günlerinde kısa kollu gömlek giyer pazularımı şişire şişire dolaşırım. Kız arkadaşlarım gördükleri zaman:

— Nuri, derler, seni görünce kemiklerimiz çıtırdıyor.

Söz aramızda kızlara karşı da gayet nâzik davranırım. Beni severler:

— Ben de, derim, sizi görünce burnumun kemiği sızlıyor.

Ben böyle söylediğim zaman kız arkadaşlarım gülerler.

Osman ve Niyazi tatlı oğlanlardır. Kızlardan ayrılınca:

— Ustura, derler, gene yaptın numaranı!

Osman çok kere sırtıma bir yumruk indirir:

— Mahvettin gene kızları it oğlu it...

Ben hiç kızmam Osmana. Ben söylemek ayıp olmasın orta okulun ikinci sınıfından ayrıldım. Osman ne de olsa bilgili çocuk. Üniversiteye bile iki sene devam etmiş. Osman'ın olmadığı zamanlarda Niyazi:

— Yalan söylüyor bu hergele, der, Balıkesir Lisesinden belge aldı. Ben biliyorum. Sonra da iki sene da iki sene Üniversiteye gidiyorum diye babasını dolandırdı. Niyazi zaten kimseyi çekemez benim arkamdan da «Neresi yakışıklı bu kerestenin» dediğini kulaklarımla duymuşumdur. Ama üç arkadaş birbirimizi severiz.

Geçenlerde bizim Osman, tombul, beyaz, eskilerin deyimiyle palûze gibi bir kız düşürmüş. Yani âyarlamış. Nasıl söylerler: Kafese koymuş işte! «Aman Allahım bana bu günleri de gösterecek miydin?» diyerekten bir solukta Niyazilerin dükkâna koşmuş:

— Amna Niyazi acele bana bir onbeş lira zula et. Bir kızla mercimeği fırına verdik. Gezmeye götüreceğim, param yok. Akşam filimleri sana anlatırım, demiş.

Sağlam Niyazi bu. Adama günahını vermek istemez. Hele Gömük böyle işler çevirsin kendisi dükkânda pineklesin. Sonra da ona borç versin işini kolaylaştırsın, yapacağı iş değildir.

Yalvarma yakarma para etmeyip de Osman çaresiz kalınca «Allah belânı versin» deyip ayrılmış, gidip bir başka yerden bulmuş parayı ama dönünce de kızı bıraktığı yerde bulabilene aşkolsun.

Olaydan üç gün sonra Osman'ı gördüm:

— Ah! Ulan, dedi, alacağı olsun.. Ben bunun acısını komam ona. Sonra da omuzuma vurdu:

— Seninle bir iş çevireceğiz...

Akşam Niyazi'yi mağazalarından aldık. Yarım saat kadar gezdik. Osman yolda bir bayiden beş liralık Millî Piyango bileti aldı. Koydu cebine. Az sonra ayrıldı.

Millî Piyangonun çekildiği gün plân gereğince Osmanla öğleden sonra buluştuk. Bir kahveye oturup yapacaklarımızı tekrar iyice tasarladık. Osman saat 16 ya doğru bir gazeteci arkadaşını aldı. O gün geç çıkan ve Millî Piyangonun kazanan numaralarını akşamdan veren bir gazetenin matbaasına gittik. Eline beş lira sıkıştırıp makinacıyı daha önceden razı etmişler. Baskı işi biter bitmez 500.000 lira kazanan numara kalıptan kazındı. Kazınmış kalıpla beş-altı gazete basıldı. Osman'ın biletinin numarası dizilerek gazetede boş kalan yere prova tezgâhında güzelce çekildi. Osman, 500.000 lira kazandığını gösteren gazeteyi eline alınca hain hain güldü. Plânın birinci kısmı tamamdı.

Ben düzeltilmiş gazeteden bir tane alıp dolmuşla doğru Niyazilerin dükkâna gittim. Yüzümde tutkalla yapıştırılmış bir sevinç ifadesi:

— Aman Sağlam, dedim, sorma Osman'a 500.000 lira çıktı Millî Piyangodan. Dörtte bir bilet 125.000 lira alacak.

Sağlam çarpılmışa döndü. Pek de belli etmeden, pek de inanmak istemeden tekrarladı:

— Nasıl? Osman'a 500.000 lira mı çıktı Millî Piyangodan?

— Evet, dedim, evet!.. Sorma, deliye döndü oğlan. Beşiktaş'taki teyzesine haberi vermeye koştu. Ordan buraya gelecek. Bu akşam şerefine kafaları bulacağız!

Niyazi buna sevinmişti biraz. Gene tekrarladı.

— Nasıl, dedi, şerefine ısmarlıyor öyle mi?

— Tabii ya!..

Sarılıp Niyaziyi öptüm. Bu kısım da oldu.

Aradan beş dakika geçmeden Osman damladı. Onun elinde gazete bayrak gibi sallanıyor. Gören çıldırmış zannedecek. Hakikaten para çıksa biletine bu kadar sevinmez it. Kıyak rol kesiyordu. Acele dükkânı kapatıp çıktık. Ver elini Boğaz..

Oturduk bir lüks gazinoya içkiler, mezeler, yemekler... Neşemizden, hele Gömükle benim neş'emden yer yerinden oynuyor. Sağlam Niyazi biraz şaşkın fakat gene de keyifliydi. İçtikçe gözleri daha bir çakmak çakmak oluyor. Daha bir tuhaf tuhaf kayıyordu. Osman, durup durup Niyazinin alnına ters tarafından bir tokat patlatıyordu:

— Bu akşam sabahlıyacağız!. Annadın mı arkadaşım? Yok bu akşam uyumak..

Ben kaldırıyordum kadehi:

— Yok arkadaşım uyumak!

Niyazi ağzını yaya yaya gülüyordu.

— Ülen etmeyin yarın mağazayı kim açacak?

Osman, yapmacık yapmacık çıkışıyordu Sağlama:

— Açma ulan dükkânı yarın inek! Yarının hesabı benden. Bar kapatır gibi dükkân kapatıyorum. Var mı bir diyeceğin? Geçmişi tenekeli kaç para senin dükkânın bir günlük kârı?

Tekrar kaldırıyorduk kadehleri:

— Yaşşa!..

— Dükkânın şerefine!..

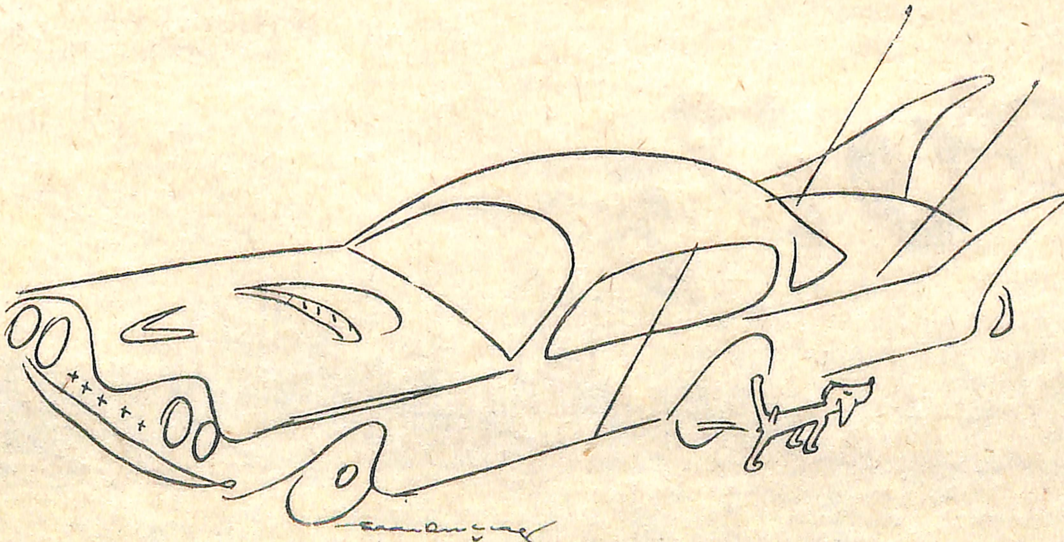
Osman, yine plân gereğince bir ara durgunlaşmış görünmeye, elini Niyazinin omzuna koyup ağlamaklı ağlamaklı konuşmaya başladı:

— Bak Niyazi... biz üç arkadaşız hayatta. Sen, ben, Ustura... Niyazi, namusum hakkı için olsun içime sinmiyor arkadaş. 125.000 lira alacağım yarın sabah... 125.000

Niyazi büyük büyük gözlerle yutkunuyordu. Osman bir kadeh daha doldurup yuvarladı:

— Usturanın hali belli. Sen çalışıyorsun. 125.000 ulan bu. Benim sülâleme yeter. Hayatta en sevdiğim arkadaş sizsiniz Niyazi. Bir sen bir Ustura..

Bakıyorum Gömük benden iyi traş yapıyor. Neredeyse ağlıyacak:

Gidişat!

— Bak Niyazi 75.000 yeter bana abi. 25.000 sana 25.000 Niyaziye tamam mı?

Niyazi kıpkırmızı oldu. Ben:

— Osman, dedim, Osman bırak şimdi bunları. Ama dinletemedim.

— Yok, dedi, 25.000 sana, 25.000 Sağlama.

Niyazi büsbütün şaşırmış, heyecanlı gözlerle bana baktı. Ben sözümona Osmana duyurmadan Niyazinin kulağına fısıldadım:

— Ne arkadaştır bu çocuk be! Helâl çocuk helâl!

Niyazi, kendini tutmasa sevincinden ağlıyacak. Alkolde işlerimizi kolaylaştırıyor tabii...

— Osman, dedi, bak sana bir şey söyliyeyim. Geçen günden beri hep içim içimi yiyor. Sana 15 lira verememiştim ama yoktu. Şerefsizim yoktu. Namussuzum yoktu. Yoksa Osman ulan sana canım feda be...

Osmanla gözgöze geldik. Ayağıma bastı masanın altından.

Saat 23 ü geçiyordu gazinodan kalktık. Ben:

— Bizim yanımızda yok, dedim, Niyaziye. Sen ödeyiver. Osman nasıl olsa yarın verecek.

Yolda Osman Niyazinin boynuna sarıldı:

— 25.000 ayrı, bak bu hesaplar ayrı.

Bir taksiye atlayıp Taksime, ordan Galatasaraya indik.

— Şimdi pavyon, dedi, Osman...

Ben destekledim:

— Helâl lan Gömük!

Niyazi çaresiz kalmıştı...

Sabahın saat 4 ünde yanımızda iki kadınla bardan çıktık. «Babam yaşamamış böyle. Yaşa lan Osman, dedim, içimden. Ne plân döktürmüşsün. Napolyon itoğlu it!»

Osman Niyaziye sokuldu:

— Mızmızlanma Niyazi, dedi, sen istersen git yat abi.

Niyaziyi ilk geçen arabaya bindirdik. Şoför gaza basar basmaz, Osman kahkahayı patlattı:

— Yarın sabah gazeteleri görünce ayılacak hacı!

Geceki masrafımız 450 liraydı. Gömük bir punduna getirip 30 lira da borç almış. Tekrar patlattı kahkahayı:

— Alır belki benden!..

Sonra da yanındaki kadının yanağına bir öpücük kondurdu:

— Niyazinin şerefine!

Biz üç arkadaştık. Gömük Osman, Sağlam Niyazi, bendeniz, Ustura Nuri. Niyaziyi altı aydır görmüyoruz. Ama özledik hergeleyi!..

Baha ORAL

※

Ne yapar?

İki kadın konuşuyorlardı:

— Sorma hayatım; kocam kendisini aldattığımı haber aldı...

— Sahi mi? Peki bu gibi hallerde ne yapar?

Milletler Gülüyor

Tarafsızlık

Dâvanın hâkimini taraflardan biri özel olarak ziyaret etti:

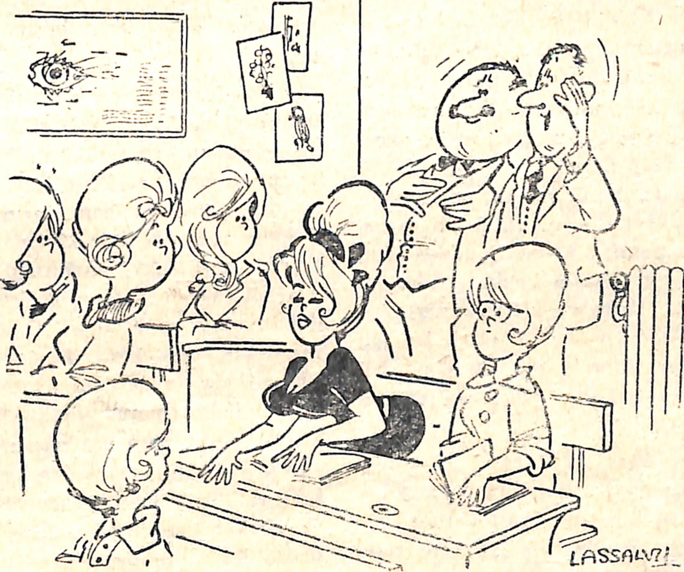
— Sayın hâkim; bu dâvada Durand tamamen suçludur. Ben büyük bir iftiraya uğramış bulunuyorum. Size durumu uzun uzun anlatmak isterdim ama vaktinizi almak istemiyorum. Onun için bu zarfı kabul edin, her şey orada yazılıdır.

Dâvacı çıktığı zaman zarfı açan hâkim içinde on bin frank buldu. Bunun hemen arkasından kendisini Durand'ın ziyaret edeceğini haber aldı:

— Sayın hâkimim, diyordu Durand; siz Dupont'u bilmezsiniz. Ben suçsuzum, o suçludur. Kararınızı iyi aydınlatacak olan teferruat bu zarftadır...

Hâkim dâvalının zarfını da açınca içinde on bin frank buldu. O zaman kendi kendine:

— Buna çok memnun oldum, dedi; şimdi tamamen tarafsız bir karar verebileceğim!..

— İşte sınıfımızın en parlak öğrencisi bay müfettiş! Madmazel Margrit, tahtaya!..

Gizli oturum!

Enteresan bir dâvanın muhakemesi yapılıyordu. Salon çok kalabalıktı. Bir ara dâva fazla açık saçık bir safhaya gelmişti ki, başkan dinleyicilere dönerek:

— Gizli celse yapmıyorum, dedi, fakat bütün şeref sahibi kadınların salonu terketmeleri gerekmektedir!..

Bir müddet bekledi, hiç kimse yerinden kımıldanmadığını görünce, mübaşire seslendi:

— Şerefli kadınlar salonu terkettiler, şimdi lütfen diğerlerini dışarı çıkarın.

Uzun ömür!

Şehirlerini ziyaret eden yaşlı ve kibar yabancıya, gazeteciler soruyorlardı:

— Bu kadar uzun ömürlü olmanızı neye borçlusunuz?

— Bütün araştırmalarına rağmen, polisin 1920 denberi Peter Schmidt'in katilini el'an yakalıyamamış olmasına!..

Dağlı!

Kayalık dağlardan geçen bir yolcu, oralı yaşlı bir köylüye sordu:

— Bütün hayatınızı burada mı geçirdiniz?

Köylü cevap verdi:

— Henüz değil!

Mucize!

— Sayın peder, size Allahın büyüklüğünü ispat eden bir alay anlatmak istiyorum...

— Anlatın!..

— Geçenlerde halam Glasgow'a gitmek üzere istasyona hareket eder; bindiği taksinin şoförü ters bir adammış, yolda halamla münakaşa eder ve kadıncağızı bir dakika için treni kaçırır. Ve o kaçırdığı tren, yoldan çıkarak devrilir ve bu kazada 20 kişi ölür, 300 kişi yaralanır. Halamı bu kazadan kurtaran bu olay hakkın bir mucizesi değil mi, sayın Peder?

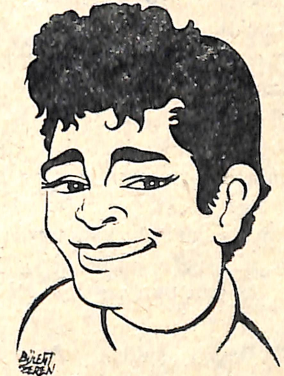
— Halanızı tanımıyorum ki yavrum!..

Bilgi Yarışması

— 4 —

Bu kimin heykelidir?
Nereden nereye gitmiştir?
Şimdi hangi müzededir?

Bu kimdir?.. Bir ressam mı? Bir şair mi?

Bir müzisyen mi? Bir ses sanatkârı mı?

Bir sinema yıldızı mı?

Bunlar hangi büyük aşkın kahramanlarıdır?
Leylâ ile Mecnûn mu?
Romeo ile Jülyet mi?
Kerem ile Aslı mı?
Pol ve Virjini mi?
Yusuf ile Züleyha mı?
Ve yazarı kimdir?

※

Akbaba'nın (Bilgi Yarışması) bu sayıda bitti.

Dört hafta yayınlanan resimlerin kesilerek cevaplariyle beraber, en geç 24 Mayıs Perşembe gününe kadar gönderilmesi rica olunur.

PEMBE MAŞLAHLI HANIM

Sermet Muhtar Alus

— 39 —

Çehresi değirmiliğini kaybetmiş de dört köşeleşmiş; gözleri evinden uğramış da kançanağına dönmüş; dili, sanki ağzının içinde büyümüş, avurdundan avurduna çarpıyor; nefesi, keskin keskin kokuyor...

Adamakıllı sarhoş.

Karşısında duruyorum amma her tarafımı bir titremedir almıştı; dokunsalar düşecektim.

Vakıa selâmlık cihetini, komşu bahçenin set tarafını ağaçlar kapıyor, fakat köşkün üst katiyle tavan arası, tabak gibi karşımızda.

İster misin Tayfur'un da gözüne ilişsin, lâyığını bulmuş diye alay etsin...

Molla beyin elinden yakayı sıyırıncaya kadar, akla karayı seçtik. Allahtan olacak, bir harem ağasının sesi imdada yetişti.

— Molla bey! Molla bey! diye paralanıyor.

Molla bey, yine kulak vermiyecekti; fakat (Molla bey, kuşağa bekliyorlar!) sözünü duyar duymaz, karnını hoplata hoplata köşke seğirtti.

Bu kuşak bağlama faslı, oldukça komik olacağından, biz de içeri koştuk.

Taş merdivenden girilen antrede, kalabalıktan adım atabilmenin imkânı yok...

Kanarya, boyuna kolumu çekip, hep kabahati bana yükletiyor.

— İşi savsaklamasaydın, Hüsrev paşalardan nişanı getirir, göğsüne takardım. Ali paşanın kızı, yahut Veli paşanın geliniyiz diye bir yalan kıvırıp şu soygun kadınlara yol açtırırdık; izzetle, saltanatla içeri girerdik! diyor.

Sağ taraftaki odaların birine doğru bir koşuşma oldu. Kalabalığı ite kaka, güçbelâ sofaya girebildik.

Bir adım ilerilemek ne mümkün. Hele, koşuştukları odanın kapısı mahşer.

Kısmetinde olanın kaşığında çıkar demezler mi? Zahir, bizim de nasibimizde varmış.

Soygun hanımlardan biri, (Kanaryacığım!) diye seslendi.

Ayşe hanımın, Dilaviz hanım dediği bu hatun, önümüze düştü. (Mehmet paşanın hanımefendiler buyuruyorlar, savulun!) diyerek bizi oda kapısına kadar götürdü.

Başımı şöyle bir uzattım... Bir daha bakamadım.

Kahkaha damarlarım bir defa ayaklandı mı, artık öldürseler kendimi tutamam.

Mendili ağzıma kapatmış, dişlerimle sıkıyorum, yine gülmemi zaptedemiyorum.

Bereket versin, kimsenin kimseden haberi yok. Herkesin gözü odanın ortasındaki komedyada.

Molla beyle kerimesi, yere diz çökmüşler, sanki tos vuruşacaklarmış gibi kafa kafaya vermişler. Gelin hanım, babasının ayaklarına kapanmış; o, sarık bir tarafta, yaka bir tarafta, kan ter içinde, mâni olmağa çalışıyor.

Etraftan: (Molla bey, velinimetisin, bırak öpsün!) sesleri... (Yeter, kâfi!...) sayhaları. (Adamcağızın beynine kan çıkıyor, fenalaşıyor!) feryatları.

Köşede, koca sarıklı, ak sakallı bir tirit, kaşlarını çatıp iki gözlerini kapamış, boyuna dudaklarını oynatıyor. (Molla beyin pederi, o meşhur kazasker efendi imiş).

Ayakta, kır bıyıklı, çiçek bozuğu bir bey, fıldır fıldır, etraftaki hanımlara bakıyor. (Bu da gelinin dayısı imiş).

Ben, dünyayı görecek halde değildim. Ayşe hanımın omuzuna kendimi bırakmış, katılıyorum.

Gelin hanıma, bir iki kere tesadüf etmiş fakat dikkatli bakmamıştım.

Aman Yarabbi, ne maymun, ne maskara, ne acınacak şeymiş!...

Sanki babasının burnundan düşmüş...

Desdeğirmi bir surat, yusyuvarlak bir vücut, altı karış bir boy....

Kantocu Küçük Amelyayı, on altı, on yedi yaşına indiriniz, on kat çirkinleştiriniz, Topaç Mollanın kerimesi olup çıksın.

Nihayet, altın kemer, Molla beyin eliyle, kızının beline takıldı.

Köşedeki büyük peder, gözlerini araladı. Sivrisinek gibi bir vızıltı.

Ellerinin kalkışından ve herkesin (âmin) deyişinden dua ettiği anlaşılıyordu.

Arkadan Molla bey, başladı nutka:

— Hanife, kızım sana söylüyorum Hanife, kulaklarını kabarttın mı?. Bu ağzımdan çıkacaklara, bir bir balmumu yapıştıracaksın ha!... Yoksa karışmam, bu hanımların hepsi şahit olsun, seninle külâhları değişiriz. Başındaki guğuruğu kaptım mı, sarığı kafana geçiririm.... Balmumunu eline alıp hazırlandın ya, şimdi kulak kesil: Beyine itaat edeceksin.... Ne duruyorsun be? Yapıştır balmumunu, üstüne bas!.. Kayınpederin paşa hazretlerine, kayınvaliden hanım ablamıza, pardon, kayınvaliden hanım hemşiremize de körükörüne itaat isterim... Yapıştır iki balmumu daha, tutmuyorsa hohlıyarak ısıt, parmağınla ez haspa... Görümcene, ortanca hanıma, teyze hanıma itaat. Bas üç balmumu daha... Hülâsa, beyinin soyuna sopuna, takım taklavatına itaat. Aka kara derleerse kara, karaya ak derlerse ak diyeceksin... Anan da, ninen de, bu baba nasihatini tuttular, yan gelip rahat ettiler... Neredesin hanım, kızına kafa sallasana... Gördün mü köftehor, valan mı söylüyormuşum?.. Artık baba evinden seni sattık. Bu devlethanenin bir direğisin, Tayfur bey oğlumuzun malısın. Lâteşbih, damadımın doru beygiri, yularını koparıp ahırından kaçsa da bizim bahçeye girse, nasıl kırbacı basarak dehlersem, senin de başına gelecek odur, katalaviz?.. Bu ölümlü dünyada, güle eğlene, bir yastıkta kocayınız; boy beraber evlâtlar yetiştiriniz... Böyle kibar, yakışıklı, tığ gibi kocayı rüyada görsen inanmazdın amma, meşhur meseldir, ana talihi, kız talihi derler. Anan gibi senin de yıldızın...

Artık kendimi tutamıyarak, kahkahayı koyuvereceğim esnada, anî bir şangırtı, arkasından, paldır küldür bir şamata.

Köşedeki Kazasker efendi, gelinin başından para serpmişmiş.

Ne kadar ayak takımı varsa, saç saça, baş başa, birbirine giriyor...

Molla bey kıçüstü oturmuş, (aman eziliyorum!) diye bağırıyor, çoluk çocuk avaz avaz haykırıyor.

Agavni para toplamak için, eteklerini havalıyarak kendini atınca, tam Molla beyin kucağına düşmesin mi?

Bir saniye daha dursam, çıngır çıngır kahkahayı koparacaktım.

Kanaryanın malûm plânından başka çare yoktu.

(Boş böğrüme çarptılar, gözüm kararıyor, bayılıyorum!) iyerek kendimi dışarı attım. Sofadaki sandalyelerden birinin üzerine yıkılmış, hâlâ gülüyordum.

★

Mabeyn takımlarından, büyük ailelerden gelen gelene. Daha koltuk merasiminden ses sada yok. Benim de aklım, fikrim koltukta; Tayfurun bu maskara gelinle koltuktaki halini görüp kahkahayı atmakta.

Kulaktan kulağa fısıltılar yayılıyor.

Kimi, Haznedar ustanın beklendiğini fısılıyor. Kimi, Yıldız kumandanı hanımefendinin teşrif etmediğini söylüyor. Kimi, Kaptan paşanın kerimesinin, Şehremininin validesinin, Başkâtip paşanın, elâ buyurmadıklarını sebep gösteriyor.

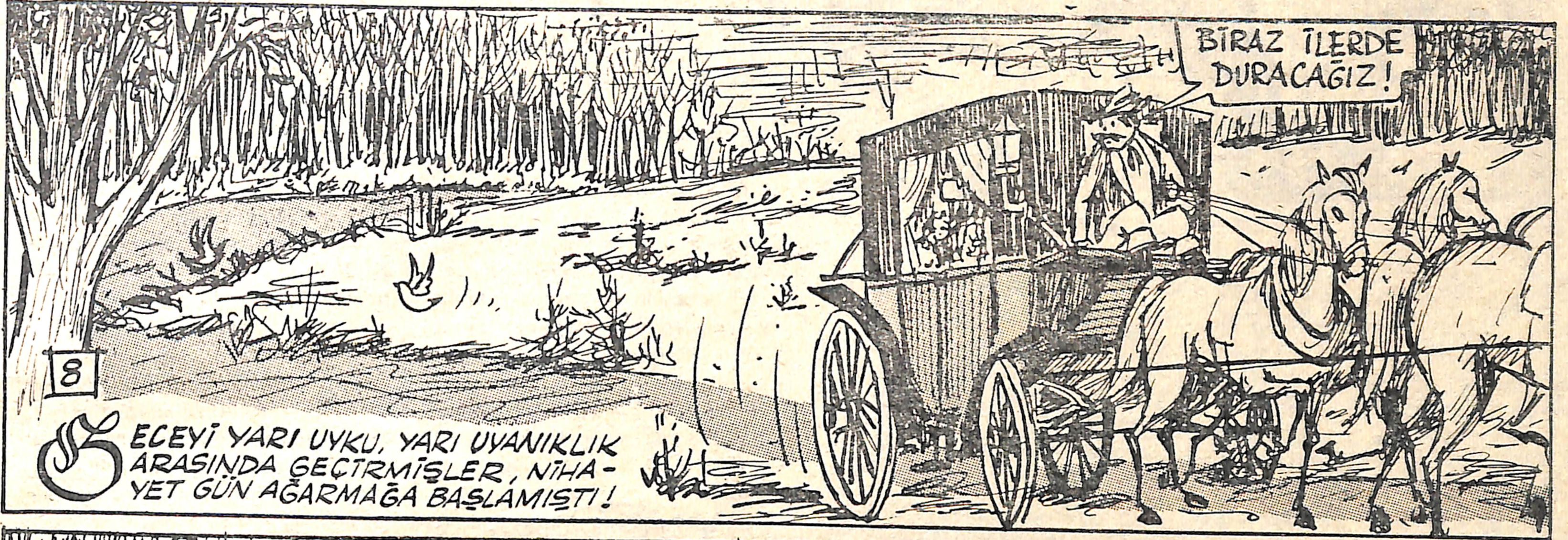
(Devamı var)

— Yok şekerim, ceryan kesilmedi, bizimki gece maçını dinliyor!

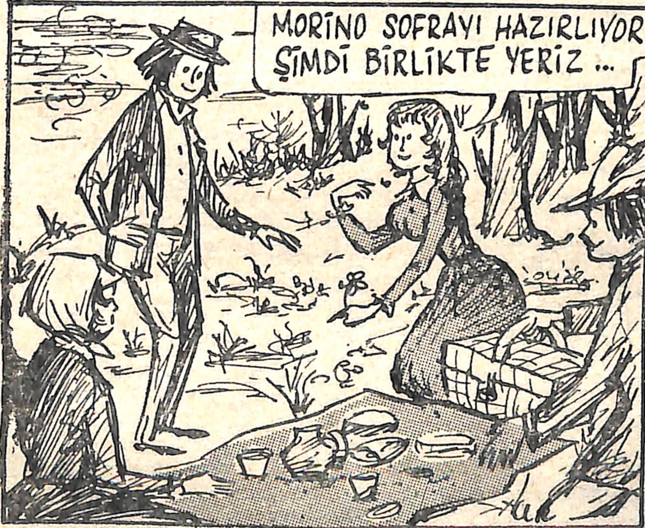
bir çalgıcının seyahati

çizen: BÜLENT EREN

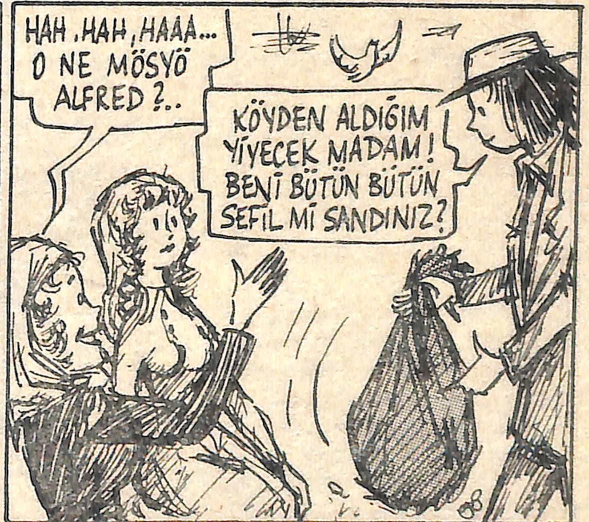

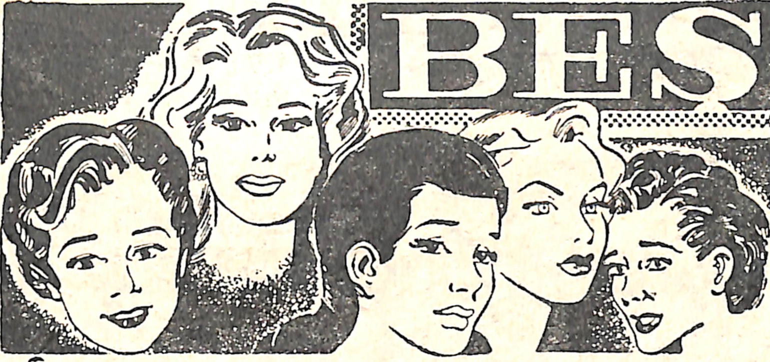

Genç Kız

Yazan: RONA JAFFE
Çeviren: GÖNÜL SUVEREN

— 21 —

Genç kıza sabahın sekizinde o kadar süslenmek, boncuk filân takıp parföm sürmek biraz garip geldi Parti elbiselerinin çoğunu Fabian için fazla süslü bulduğunnihayet işten sonra yemeğe çıktığı zaman giydiği basit, siyah fakat pahalı bir elbisede karar kıldı. Yorganı çenesine kadar çekmiş olan Gregg tek gözünü aralamış onu seyrediyordu.

«— Güzel güzel eğlen,» dedi. «Benim için de sarhoş ol.»

Caroline, «Ben kendim için ayık kalmağa çalışacağım,» diye cevap verdi. Maamafih biraz içtiği takdirde daha iyi olacağını da düşünmüyor değildi.

Dokuzu çeyrek geçe büroya gittiği zaman April masasına oturmuş onu bekliyordu. Genç kız kahkahalarla gülerek, «Benimle etrafta dolaş da moda meşherini bir seyret,» dedi.

April dar, şık bej bir elbise giymiş, aynı renkteki Kaşmir mantosunu da Caroline'in portmantosuna asmıştı. Genç kız daha yazın borcunu ödemeden, hesap açtırıp kışlık elbiseler almıştı. Bej rengi onun altın saçlarına da çok yakışmıştı, April o gün hakikaten harikulâde güzeldi. Caroline bir sene önce ofise karmakarışık, up uzun saçları ve parlak mavi tayyörüyle gelen kızı düşündü. Karşısındaki aynı April miydi? İnanılacak gibi değildi bu.

April, Caroline'in elinden tutarak çekti. «Gel, bunu kaçırmamalısın.»

Sırtına son derecede dar lame bir elbise giymiş olan Brenda, masasının başındaydı. Elbisesinin, tam oturduğu yerde bir de kocaman fiyongu vardı. Ayağına bronz rengi deriden çivi topuklu ayakkabılar giymiş, boynuna da sıra sıra renkli boncuklar takmıştı. Kâğıt bardaktan sabah kahvesini içiyordu, dirseğinin dibinde de bir sürü mektup vardı. Hoş o gün kimse fazla çalışmıyacaktı ya, o da başka...

Caroline, «Gece fazla yorulan bir bar artisti,» diye mırıldandı.

April gülmemek için kendini güç tutarak yine fısıltıyla sordu. «Sabahleyin metroya bu elbiseyle mi bindi acaba?»

Caroline, «Her ne hal ise,» dedi. «Kocası ona hayran ya, sen ona bak.»

Mary Agnes onlara elini salladı. O da sırtına tavşan tüyünden dokunmuş cam göbeği bir elbise giymişti. Elbisenin beyaz Ankara yününden bir de kocaman yakası vardı. Yine sıska ve dümdüz göğüslüydü, o elbisesiyle de on altı yaşında kadar durmaktaydı.

Mary Agnes, «Ayol,» dedi. «Siz ikiniz Noel partisi için giyinmiyecek misiniz?»

Caroline, «Giyimliyiz ya,» diye cevap verdi.

Mary Agnes bir an hayretle onlara baktıktan sonra omuzunu silkti.

Diğer kızlar daha muhafazakâr davranmış, tafta veya kadife eteklikler, boncuk işlemeli blûzlar giymişlerdi.

Caroline, «Miss Farrow nerede?» diye sordu. «O soğuk kadın olmadığı zaman burada sıcaktan bunalıyorum.»

Mary Agnes cevap verdi. «Parti olduğu gün o büroya gelmez. Partiyi sadece zaman kaybı addeder. O günü kendi kendine izin verip, evinde kalır.»

April, «Aman isabet,» dedi. «Ben de rahat bir nefes alayım. Maamafih bana haber vermesi de lâzımdı. «Gregg oradan ayrılalıdanberi, Miss Farrow'un kâtibeliğini April yapıyordu. Tabiî yerine devamlı bir sekreter bulununcaya kadar... Maamafih Noel zamanı Miss Farrow'un yanında çalışmak o kadar fena değildi. Zira April zamanını, elinde kadının verdiği liste mağazalarda geçirmekteydi. Bu listede kimler için hediye yoktu ki... Listede erkekler için de son derecede pahalı hediyeler vardı. Miss Farrow April'e hediyeleri sahiplerine verebilmesi için büroya getirmesini söylemişti. Genç kız bunların kadının akrabaları için alınmadığından emindi. April ile Caroline hiç kimsenin bir erkeğe ipek bir rob dö şamr ve ev için kadife bir ceket almıyacağına kani idiler. O halde Miss Farrow'un hayatında bir değil iki erkek vardı.

Caroline, «Mr. Bossart'ın bir rakibi olmalı,» dedi.

April neşeyle gülüyordu. «Hediyelerden biri onun mu dersin?»

«— Bossart'la sevişiyorlarsa, kadın ona Noel'de de hediye verir tabiî. Ve muhakkak ki bunun karşılığını da bekler. Ben Miss Farrow'un ne olduğunu bilirim.»

«— Yâni o âşık olamaz mı?»

«— Belki Mr. Bossart'ı hakikaten seviyordur. Adam yaşlıca ama çok yakışıklı.»

April derin derin içini çekti. «Belki de diğerini seviyordur. Mr. Bossart'ın rakibini.»

Odada April ve Mary Agnes'le etrafına bakınırken Caroline bu konuşmayı hatırlamıştı. «İnsan ahlâksız olsa neler yapabilir,» diye düşünüyordu. «Ofiste hafif bir flört belki işe yarar ama büyük bir aşk macerası hakikaten tehlikeli olur. Miss Farrow'la Mr. Bossart hakkındaki bütün dedikodulara rağmen Caroline hâlâ bir kızın ofis dedikodusu dolayısiyle değil de, bu rivayetlere rağmen işinde ilerliyebileceğine inanıyordu. Mr. Bossart evliydi, çocukları vardı. Bir rezalete karışmayı katiyen istemezdi. Belki de herkesin dediği doğruydu. Bossart, bütün yaptıklarına veya yapmadıklarına rağmen, Miss Farrow'u metresi olduğu için işinden atamıyordu. Caroline, «Her şeye rağmen belki de Mr. Bossart, Miss Farrow'un oradan sessiz sedasız ayrılmasını isterdi,» diye düşündü. «Muhakkak ki dedikodular artık onun kulağına kadar da gitti. Umum Müdür Muavini ama böyle şeylerden uzak değil.»

Caroline duyduğu diğer ofis dedikodularını da hatırlıyordu. Mr. Bossart her söyleneni zaptetmek için, masasının altına, gizli bir yere bir teyp yerleştirmişti. Fabian'da kimin müessesenin aleyhinde, kimin lehinde olduğunu öğrenmek için bütün telefonları dinlerdi. Odaları süpüren Norveçli kadın aslında Umum Müdürlerin casusuydu. Caroline bunların hiçbirinin doğru olmadığına kaniydi. Fakat... İnsan yüzde yüz nasıl emin olabilirdi?

Saat üç buçukta kızlar grup grup tuvalete gitmeğe, boyanıp, kokular sürünüp, heyecanlı heyecanlı konuşmaya başladılar. Reklâm kısmından bir adam iş için Mr. Shalimar'ı görmeğe, o kata inmişti. Brenda'yı altın lame elbisesiyle görünce bir an olduğu yerde kalakaldı. Sonra sevinçle ona sarılarak öptü. Tabii bu manzara diğer kızların gülmelerine sebep oldu. Saat dört buçukta Hoover oteline gidilmeğe başlandı. O kalabalıkta taksi bulmak güç olduğu için, herkes grup grup ayrılmıştı.

Mike odasından çıkarak, Caroline'i buldu. «Benimle taksiyi paylaşır mısın?»

— «Aman çok memnun olurum. Yalnız April'i de almamız lâzım. Ona kendisiyle birlikte gideceğimi söylemiştim.»

Mike o kalabalıkta bir taksi buldu, Caroline ve April memnun memnun buna bindiler. Caroline, taksi kıtlığında bir araba çevirebilen, kalabalık ta garsonun nazarı dikkatini çeken erkeklere hayran olurdu. Onlar haklarını talep edecek kadar cesurdular kendilerine hürmetleri vardı. Genç kız Mike'la tanışalıdanberi birçok gençte bu meziyetin olmadığını da farketmişti. Bir kısmı ya fazla yaygaracı ve somurtkan oluyor, bir kısmı ise mahcubiyetten fazla sesini çıkaramıyordu.

Nişanlılar!

(Devamı var)

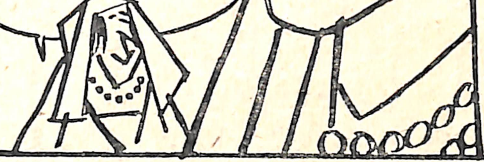
KOMİSER OSMAN

TURHAN SELÇUK

DÜĞÜN GECESİ ESRARI

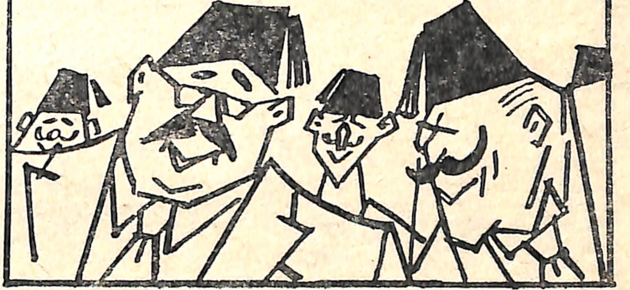
(21)

GELİN HANIM, KIVRAK BİR ŞEKİLDE OYNADIĞI OYUNLA DÜĞÜNDE HAZIR BULUNANLARI MESTEDER...

SELÂMLIKTA İSE KARAGÖZ ÇOKTAN BAŞLAMIŞ, BİTMİŞ, ISRARLI ALKIŞLAR ÜZERİNE İKİNCİ BİR OYUNA GEÇİLMİŞTİ...

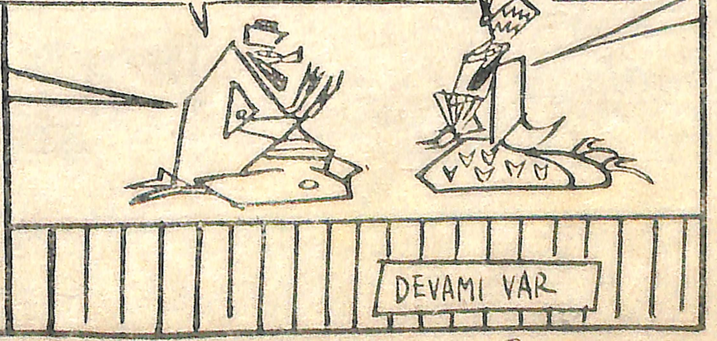

KOMİSER OSMANIN MUAVİNİ FETTULLAH İSE HAREMDEN BAZI HABERLER ALMIŞ, NAKLETMEK İÇİN ŞEFİNİ ARIYORDU...

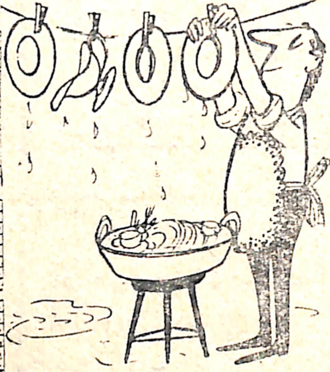
FETTULLAH OSMANI BULDUĞU ZAMAN KARAGÖZ OYUNU YARISINI BULMUŞTU.. İMAM, KADIN KILIĞINA GİREN KARAGÖZÜ KARŞISINA ALMIŞ, EVLENMEDEN ÖNCE DUASINI OKUMAKTAYDI...

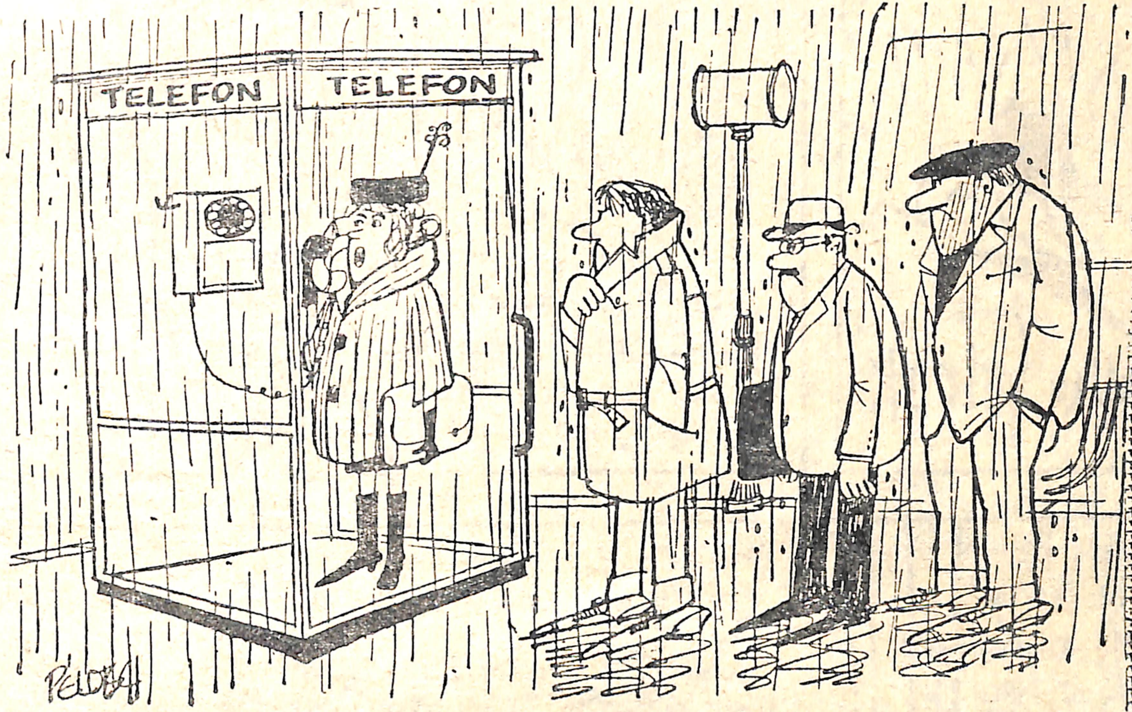

DEVAMI VAR

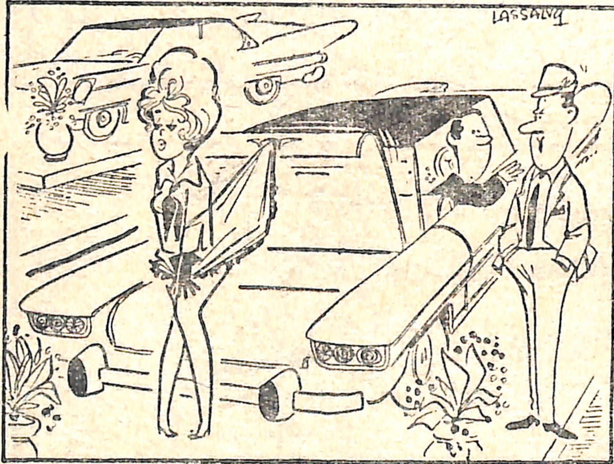
DÜNYA KARİKATÜRLERİ

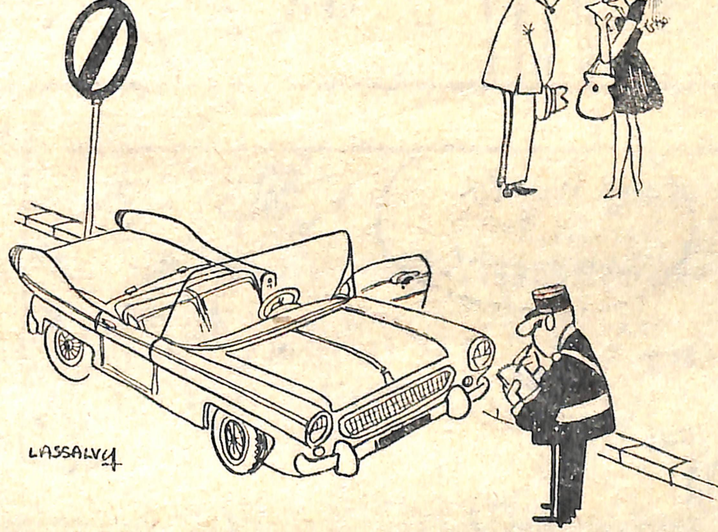
YAZISIZ

—ANLAT ŞEKERİM ANLAT, YAĞMUR DİNECEĞE BENZEMİYOR...

—GÖRÜYORSUNUZ YA, BU OTOMOBİLDE HER DÜĞME BİR İŞE YARAR!

HERKES KENDİ DALGASINDA...

—BEN SÂKİN HAYATI SEVERİM: KIŞIN GÜNEY KUTBUNDAYIM, YAZIN KUZEY KUTBUNDA!

—HAYIR PEDRO, KOCAM BUGÜNKÜ İHTİLÂLE GELEMİYECEK! DAHA BULAŞIKLARI BİTİREMEDİ...

—NE YAPARSIN, SERDE FUTBOL MERAKI VAR!

Bir Rüzgâr Esti...

AK. 63

ŞIIRLER

YUSUF ZİYA ORTAÇ

Yusuf Ziya Ortaç, gençliğinde yazdığı bütün şiirleri sıkı bir süzgeçten geçirdikten sonra hepsini bir araya topladı.

Yusuf Ziya Ortaç, bu gençlik şiirlerine aruz veznile yazdıgı şiirleri de ekledi.

Yusuf Ziya Ortaç, bu kitaba, son aylarda yazdığı ve hiç bir yerde neşretmediği en yeni şiirlerini de koydu.

Yusuf Ziya Ortaç'ın "Binnaz„ isimli üç perdelik manzum piyesi de bu cildin içindedir

Pek yakında çıkıyor. Fiatı 5 lira. Siparişlerinizi şimdiden yapınız. Satış merkezi:
Akbaba yayınevi - İstanbul

En güzel Türkçenin en güzel romanı:

GÖÇ

**Bu romanın birinci baskısı yirmi günde satılıp bitmiştir.
İkinci baskısı çıktı.
En iyi kâğıt, en temiz baskı**

Fiatı 5 Lira

AK. 64

Politika Edebiyatımızın Şaheseri:

Gün Doğmadan

Yusuf Ziya Ortaç, Akbaba'da çıkmış başyazılarının en güzel lerini bu kitapta toplamıştır.

Fiatı 5 Lira

AK. 65

Bir Hayatın Romanı:

İSMET İNÖNÜ

Yusuf Ziya Ortaç

4. BASILIŞ

★ **Birinci, ikinci, üçüncü baskıları onbeşergün içinde tükenen bu eser, kitap yayımında satış rekorunu kırmıştır.**

★ **En büyük Devlet adamımız İsmet İnönü'nün hayatı, vesikalara sanat güzelliği verilerek, bu kitapta bir roman tatlılığı içinde anlatılmaktadır.**

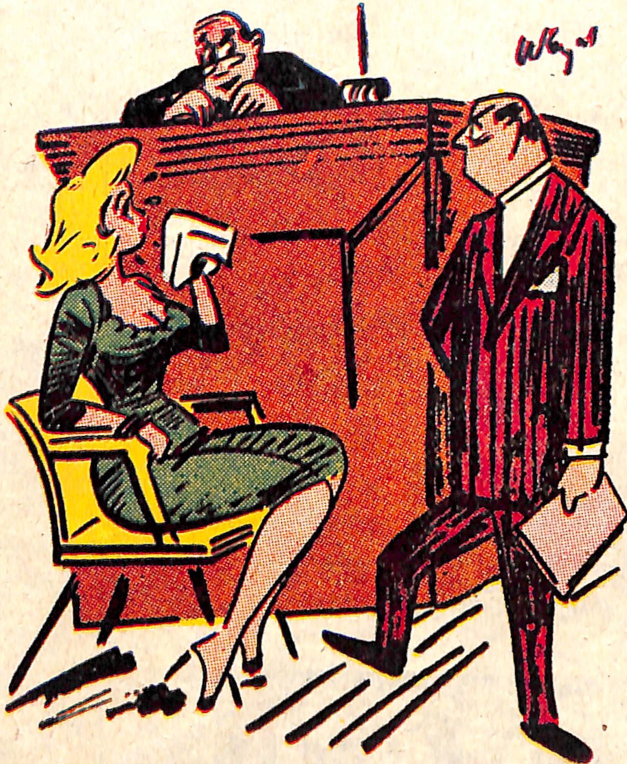
Fiatı 5 Lira

★ **Umum satış merkezi:**

Akbaba Yayınevi. Divanyolu, Klodfarer caddesi, No. 8 - 10 — İstanbul.

AK. 66

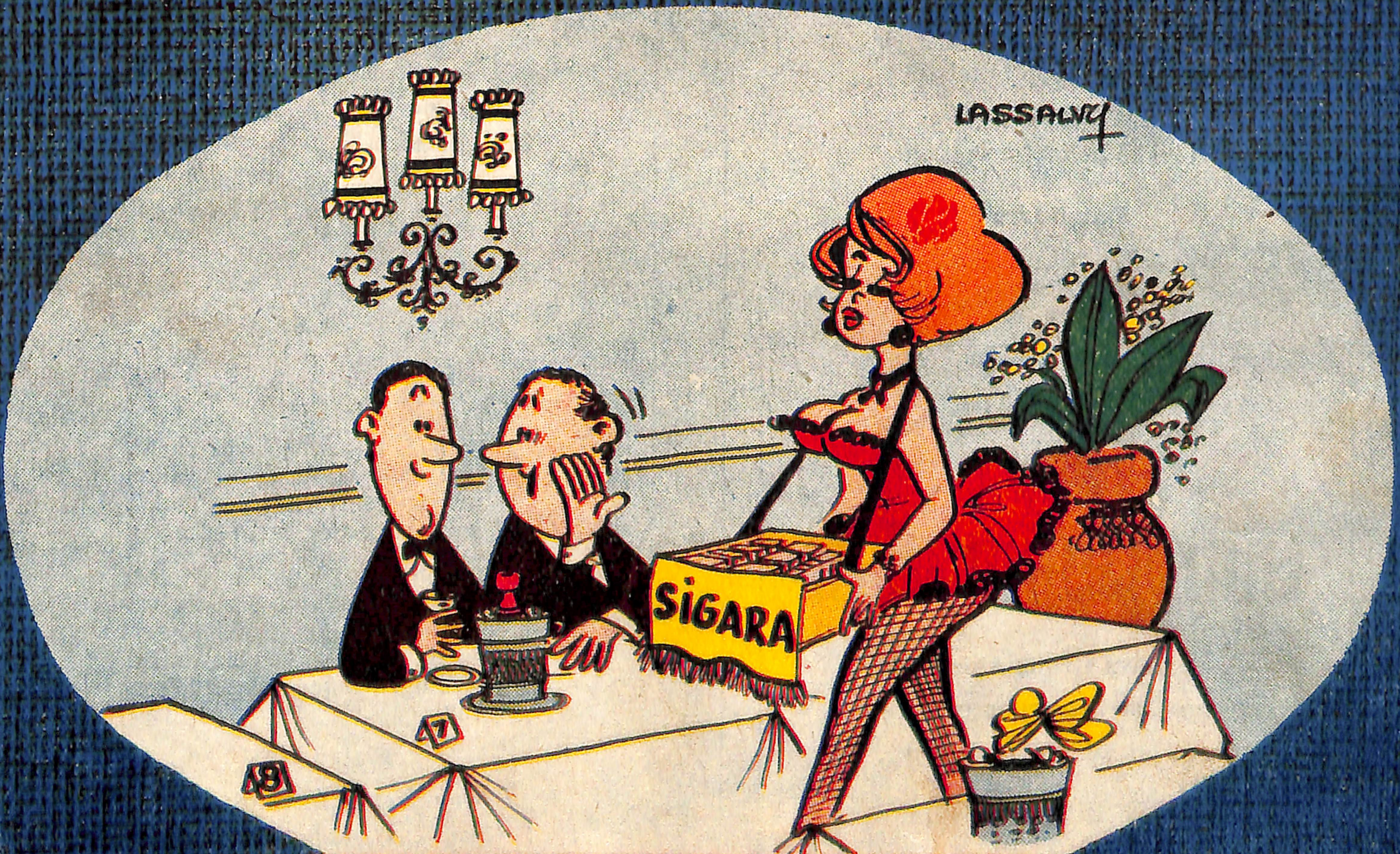
Akbaba

—BAY AVUKAT, BAYANIN KOCASINI SERBEST BIRAKMAMIZ İÇİN YAPTIĞINIZ HEYECANLI SAVUNMA YETER... KADINCAĞIZ AĞLAMAKTAN HARAB OLDU!

—YAAA KARICIĞIM, HİZMETÇİ KIZA TAVANIN TOZLARINI ALMASI İÇİN YARDIM EDİYORDUM...

—EVET, SİGARAYI BIRAKMIŞTIM, AMA TEKRAR BAŞLIYACAĞIM...